

UCHWAŁA NR 196/KM RPO-L2020/2021
KOMITETU MONITORUJĄCEGO
REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY – LUBUSKIE 2020

z dnia 1 grudnia 2021 r.

zmieniająca uchwałę nr 18/KM RPO-L2020/2017 z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie
zatwierdzenia Planu Ewaluacji Regionalnego Programu
Operacyjnego – Lubuskie 2020

Na podstawie art. 110 ust. 2 lit. c) rozporządzenia 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20 grudnia 2013 r.), rozdziału 5 pkt 5) lit. c) Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020 oraz § 3 ust.1 pkt 5) Regulaminu Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020, uchwała się co następuje:

§ 1. Załącznik do uchwały nr 18/KM RPO-L2020/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, zmienionej uchwałą nr 82/KM RPO-L2020/2017 z dnia 7 grudnia 2017 r., uchwałą nr 123/KM RPO-L2020/2018 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 z dnia 19 grudnia 2018 r., uchwałą nr 144/KM RPO-L2020/2019 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 z dnia 11 grudnia 2019 r. oraz uchwałą nr 169/KM RPO-L2020/2020 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 z dnia 16 listopada 2020 r., otrzymuje brzmienie jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała podlega publikacji na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej RPO-L2020.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

.....
Przewodniczący Komitetu Monitorującego RPO-L2020



Załącznik
do Uchwały nr 196/KM RPO-L2020/2021
Komitetu Monitorującego RPO-L2020
z dnia 1.12.2021 r.

Plan Ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

**Wydział Monitorowania i Ewaluacji
Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Zielona Góra, grudzień 2021 r.**

SPIS TREŚCI:

1. WYKAZ SKRÓTÓW	3
2. WPROWADZENIE.....	4
3. RAMOWY ZAKRES TEMATYCZNY PLANU EWALUACJI RPO – LUBUSKIE 2020.....	5
<i>3.1 Charakterystyka RPO – Lubuskie 2020.....</i>	<i>5</i>
<i>3.2 Cel i zakres Planu ewaluacji.....</i>	<i>8</i>
4. ORGANIZACJA PROCESU EWALUACJI.....	11
<i>4.1 Opis procesu ewaluacji.....</i>	<i>11</i>
<i>4.2 Opis działań dotyczących budowy potencjału uczestników procesu ewaluacji.....</i>	<i>17</i>
<i>4.3 Opis strategii rozpowszechniania i wykorzystania wyników procesu ewaluacji.....</i>	<i>19</i>
<i>4.4 Opis zasobów niezbędnych do realizacji Planu.....</i>	<i>21</i>
5. SPIS PLANOWANYCH DO REALIZACJI EWALUACJI.....	22

1. WYKAZ SKRÓTÓW

EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IZ RPO/IZ RPO-L2020	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym – Lubuskie 2020
JE/JE RPO-L2020	Jednostka Ewaluacyjna Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020
KE	Komisja Europejska
KJE	Krajowa Jednostka Ewaluacji
KJO	Krajowa Jednostka Oceny
KM/KM RPO-L2020	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020
MFIPR	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
PE/PE RPO-L2020	Plan Ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020
ROZPORZĄDZENIE NR 1303/2013	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006
RPO-L2020	Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020
SFC2014	Unijny system przesyłania danych dotyczących funduszy unijnych pomiędzy KE a państwami członkowskimi
STRATEG	System stworzony przez GUS na potrzeby programowania i monitorowania polityki rozwoju (dostępny pod adresem http://strateg.stat.gov.pl/)
UE	Unia Europejska
UP	Umowa Partnerstwa
WYTYCZNE MFIPR	Wytyczne Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020
WYTYCZNE KE	Monitoring i ewaluacja europejskiej polityki spójności - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności. Wytyczne Komisji Europejskiej w zakresie planów ewaluacji

2. WPROWADZENIE

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, przyjętej przez Komisję Europejską w dniu 23 maja 2014 r., 16 regionalnych programów operacyjnych będzie finansowane przez dwa fundusze: EFS oraz EFRR. Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 powstał w odpowiedzi na potrzeby województwa lubuskiego. Celem głównym Programu jest długofalowy, inteligentny i zrównoważony rozwój oraz wzrost jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego, poprzez wykorzystanie i wzmocnienie potencjałów regionu i skoncentrowane niwelowanie barier rozwojowych.

Stosownie do art. 54 Rozporządzenia nr 1303/2013, konieczne jest dokonanie ewaluacji skuteczności, efektywności i wpływu pomocy z Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych (EFSI) w celu poprawy jakości projektowania i wdrażania programów oraz w celu ustalenia wpływu programów w odniesieniu do wymiernych celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy uwzględnieniu wielkości programu, w odniesieniu do PKB oraz bezrobocia na terenie objętym programem.

Rola ewaluacji w okresie programowania 2014-2020 uległa wzmocnieniu w procesie zarządzania programami operacyjnymi, wdrażanymi w ramach polityki spójności. Większy nacisk położono na użyteczność ewaluacji w procesie decyzyjnym oraz zwiększenie transparentności polityki spójności, poprzez dostarczenie głównym interesariuszom oraz obywatelom wiarygodnych informacji dotyczących rzeczywistych efektów podejmowanych działań. W obecnym okresie programowania realizacja procesu ewaluacji podlega stałej kontroli ze strony KE. Instytucja Zarządzająca jest zobowiązana m.in. do corocznego raportowania najważniejszych wyników ewaluacji oraz postępów z realizacji planów ewaluacji, w tym wdrożonych rekomendacji.

Istotną rolę w systemie odgrywa również Komitet Monitorujący RPO-L2020. Zadaniem KM RPO-L2020 jest m.in. rozpatrywanie i akceptacja planu ewaluacyjnego (i jego zmian) oraz analiza postępów realizacji PE. Ponadto, do zadań KM należy dyskusja dot. wyników ewaluacji i sposobu ich wykorzystania.

Zgodnie z art. 56 ust. 1 Rozporządzenia nr 1303/2013, instytucją odpowiedzialną za przygotowanie planu ewaluacji jest IZ RPO. Plan ewaluacji należało przedłożyć do zatwierdzenia przez KM RPO-L2020 nie później niż rok po przyjęciu Programu.

Plan ewaluacji został opracowany przez IZ RPO-L2020 na cały okres programowania. Przygotowanie dokumentu zostało oparte na obowiązkach i zaleceniach zawartych w:

- UP,
- Rozporządzeniu nr 1303/2013¹:
- *Wytocznych MFIPiR*²,
- Monitoring i ewaluacja europejskiej polityki spójności – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności. Wytoczne Komisji Europejskiej w zakresie planów ewaluacji³.

Plan Ewaluacji RPO-L2020 opisuje:

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>

² <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytoczne-w-zakresie-ewaluacji-polityki-spojnosci-na-lata-2014-2020/f>

³ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/evaluation_plan_guidance_en.pdf

- ❖ cele ewaluacji w latach 2014-2020;
- ❖ rodzaje ewaluacji realizowanych w ramach RPO-L2020;
- ❖ wyzwania dla ewaluacji;
- ❖ system instytucjonalny ewaluacji RPO-L2020;
- ❖ koordynację procesu ewaluacji w ramach RPO-L2020;
- ❖ działania na rzecz budowy potencjału i kultury ewaluacyjnej;
- ❖ dostęp do danych na potrzeby ewaluacji;
- ❖ wykorzystanie i upowszechnianie wyników ewaluacji;
- ❖ badania przewidziane do realizacji w ramach RPO-L2020.

Plan Ewaluacji RPO-L2020 wyznacza ramy procesu ewaluacji w okresie do końca 2023 roku. Służyć ma on do identyfikacji i zaplanowania wysokiej jakości badań ewaluacyjnych, kluczowych dla właściwej realizacji Programu oraz wskazać efektywne sposoby wykorzystania ich wyników. Planowane ewaluacje pozwolą zebrać wnioski na temat oddziaływania Programu na realizację celów społeczno-gospodarczych, a także ukażą wpływ zrealizowanych działań na wdrażanie dokumentów strategicznych, np. unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego, sprzyjającego włączeniu społecznemu (*Strategia Europa 2020*).

3. RAMOWY ZAKRES TEMATYCZNY PLANU EWALUACJI RPO – LUBUSKIE 2020

3.1 Charakterystyka RPO – Lubuskie 2020.

RPO-L2020 to dokument będący instrumentem pozwalającym na realizację strategicznych założeń rozwoju województwa, poprzez ich dofinansowanie ze środków EFRR oraz EFS w ramach budżetu UE na lata 2014-2020.

RPO-L2020 jest narzędziem służącym realizacji polityki spójności Unii Europejskiej w okresie 2014-2020. W związku z tym, odpowiada na główne wyzwania zdefiniowane w dokumentach strategicznych UE, w tym przede wszystkim *Strategii Europa 2020*, jednakże z poszanowaniem uwarunkowań i specyfiki województwa lubuskiego, zdiagnozowanych w *Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020*. Biorąc pod uwagę wyzwania rozwojowe, jakie sobie i regionom stawia Unia Europejska, interwencja w ramach RPO-L2020 została zaprojektowana tak, aby wszystkie Cele Tematyczne odpowiadające tym kierunkom zostały objęte interwencją Programu. Rozkład alokacji pomiędzy Osie Priorytetowe, Cele Tematyczne czy Priorytety Inwestycyjne porządkujące zakres i kierunki wsparcia w ramach Programu, został dokonany w oparciu o analizę możliwości absorpcji środków w poszczególnych obszarach, a także potrzeby, jakie powinny zostać zaspokojone w wyniku realizacji RPO-L2020. W latach 2014-2020 większą niż dotychczas uwagę zwracać się będzie na efektywność wykorzystania dostępnych środków finansowych, a co za tym idzie, na osiągnięcie założonych celów. Należy skupić się na najistotniejszych obszarach gwarantujących rozwój, aby środki finansowe UE nadały impet gospodarce w dłuższej niż okres programowania perspektywie. Rozpraszanie wsparcia, wynikające jedynie z zaspokajania bieżących potrzeb nie zawsze ma bezpośredni wpływ na rozwój gospodarczy regionu. Dlatego też konieczne jest skupienie interwencji w ramach Programu na najważniejszych obszarach mających faktyczny wpływ na kondycję ekonomiczną i długofalowy rozwój województwa. Należy jednak uwzględnić fakt, iż bez zabezpieczenia elementarnych potrzeb nie można zbudować podstaw trwałego i inteligentnego rozwoju. Dlatego też zadania realizowane w zakresie podstawowej infrastruktury,

koniecznej dla podniesienia poziomu życia mieszkańców, powinny mieć charakter przemysłowy i w sposób kompleksowy rozwiązywać zdiagnozowane problemy i niedobory. IZ RPO-L2020 w 2017 r. podjęła negocjacje RPO-L2020 z Komisją Europejską (KE). Komisja Europejska decyzją nr (2018)4784 z dnia 19 lipca 2018 r. zaakceptowała zaproponowane zmiany.

Poniższa tabela ilustruje podział alokacji w ramach RPO-L2020 (stan na listopad 2021 r.), która uwzględnia wartości przyjęte podczas wszystkich dotychczasowych zmian RPO-L2020, w tym wprowadzenie REACT-EU.

Tabela 1. Plan finansowy (EUR) w podziale na osie priorytetowe, fundusze, cele tematyczne i priorytety inwestycyjne

Oś Priorytetowa (OP)	Fundusz	Cel tematyczny (CT)	Priorytet Inwestycyjny (PI)	Wkład UE (EUR)
OP1. Gospodarka i innowacje	EFRR	1, 3	1b, 3a, 3b, 3c	173 504 147,56
OP2. Rozwój Cyfrowy	EFRR	2	2c	43 828 794,00
OP3. Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	4	4a, 4c, 4e, 4g	121 317 926,24
OP4. Środowisko i kultura	EFRR	5, 6	5b, 6a, 6b, 6c, 6d	69 847 183,20
OP5. Transport	EFRR	7	7b, 7d	131 710 615,00
OP6. Regionalny rynek pracy	EFS	8	8i, 8iii, 8iv, 8v, 8vi	71 772 958
OP7. Równowaga społeczna	EFS	9	9i, 9iv, 9v	64 674 796,00
OP8. Nowoczesna edukacja	EFS	10	10i, 10iii, 10iv	76 920 490
OP9. Infrastruktura społeczna	EFRR	9, 10	9a, 9b, 10a	117 254 783,00
OP10. Pomoc techniczna	EFS	n/d	n/d	36 098 000,00
OP11. REACT-EU wspiera Lubuskie	EFRR	n/d	13i	10 146 599,00
OP12. Pomoc techniczna dla REACT-EU	EFRR	n/d	n/d	422 775
Razem				917 499 067,00

Podział alokacji w Programie wynika z analizy potrzeb i potencjałów regionu oraz uwzględnia cele określone w dokumentach strategicznych i programowych. Poniżej przedstawiono wskaźniki rezultatu strategicznego służące osiągnięciu wskazanego celu Programu.

Tabela 2. Wykaz wskaźników rezultatu strategicznego w ramach RPO-L2020

Oś priorytetowa 1: Gospodarka i innowacje						
L.p.	Nazwa wskaźnika	Priorytet inwestycyjny	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Jedn. miary	Źródło danych
1.	Nakłady na B+R ponoszone przez sektor przedsiębiorstw (BERD) w relacji do PKB %	1b	0,06	0,11	%	GUS
2.	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej (%)	1b	4,9	5,5	%	GUS
3.	Nakłady inwestycyjne w sektorze prywatnym w regionie jako % PKB	3a	8,4	12,6	%	GUS
4.	Produkcja sprzedana przemysłu w cenach stałych roku 2010 na mieszkańca w sektorze MŚP	3b	8,9	10,7	tys. zł/os	BDL
5.	Wartość eksportu województwa ogółem	3c	3 710	4 823	mln EUR	Izba Celna

6.	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług	3c	14,30	15	%	GUS
Oś priorytetowa 2: Rozwój cyfrowy						
1.	Odsetek obywateli korzystających z e-administracji (EAC)	2c	22,50	27,90	%	GUS
Oś Priorytetowa 3: Gospodarka niskoemisyjna						
1.	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	4a	11,4	14,53	%	GUS / BDL
2.	Sprzedaż energii ciepłej na cele komunalno-bytowe dla budynków mieszkalnych w przeliczeniu kubaturę	4c	109,56	98	GJ/dam3	GUS / BDL
3.	Sprzedaż energii ciepłej dla urzędów i instytucji	4c	453 526,2	419 196,60	GJ	GUS / BDL
4.	Przewozy pasażerskie komunikacją miejską	4e	40,1	35,33	Osoby w mln	GUS
5.	Odsetek energii ciepłej produkowanej w kogeneracji	4g	79	80	%	URE
Oś Priorytetowa 4: Środowisko i kultura						
1.	Obwałowania przeciwpowodziowe	5b	146,3	172,9	Km (narastająco od 1998)	BDL
2.	Udział odpadów komunalnych niepodlegających składowaniu w ogólnej masie odpadów komunalnych	6a	34,7	44,1	%	GUS
3.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	6b	71,4	79,3	%	BDL
4.	Zwiedzający muzea i oddziały w osobach	6c	208 877	225 804	Osoby	BDL
5.	Zwiedzający instytucje paramuzealne na 1000 mieszkańców	6d	67	76	os.	GUS / BDL
6.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	6d	38,8	39	%	GUS / BDL
Oś Priorytetowa 5: Transport						
1.	Wskaźnik gałęziowy drogowy (WDDT II)	7b	17,25	20,70	n.d.	Badanie MFIPR
2.	Wskaźnik gałęziowy kolejowy (WKDT II)	7d	12,50	22,89	n.d.	Badanie MFIPR
Oś Priorytetowa 9: Infrastruktura społeczna						
1.	Średni pobyt chorego w dniach w szpitalach ogólnych	9a	5,3	5	Dzień	GUS
2.	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	9a	40 297	36 831	Os.	GUS
3.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym	9b	13,3	11,4	%	GUS/BDL
4.	Odsetek dzieci w wieku 3-4 lat objętych edukacją przedszkolną	10a	58	68,3	%	BDL
5.	Wyniki sprawdzianu kończącego szkołę podstawową (pkt)	10a	25,53	25,54	pkt	GUS
6.	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu przedmiotów przyrodniczych (Polska=100)	10a	98	99,67	%	GUS
7.	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki (Polska=100)	10a	97,87	99,67	%	GUS

8.	Odsetek uczniów szkół zawodowych zdających egzaminy (kończących edukację zawodową zdanym egzaminem)	10a	63,9	71,6	%	OKE
Oś Priorytetowa 11: REACT-EU wspiera Lubuskie						
1.	Sprzedaż energii ciepłej dla urzędów i instytucji	13i	722 745	722 745	GJ	GUS / BDL
2.	Średni pobyt chorego w dniach w szpitalach ogólnych	13i	5,7	5	Dzień	GUS

3.2 Cel i zakres Planu ewaluacji

Wraz z rozwojem programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, w krajach UE zaczęły się upowszechniać nowoczesne metody projektowania i zarządzania programami, a także ich ewaluacji. Ewaluacja definiowana jest jako osąd (ocena) wartości interwencji publicznej dokonany przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności oraz trwałości) i standardów. Osąd dotyczy zwykle potrzeb, jakie muszą być zaspokojone w wyniku interwencji oraz osiągniętych efektów. Ewaluacja oparta jest na informacjach specjalnie w tym celu zebranych i zinterpretowanych zgodnie z przyjętą metodologią.

Badania ewaluacyjne interwencji publicznych identyfikują czynniki, które przyczyniły się do sukcesu lub niepowodzenia danych przedsięwzięć, jak również formułują konkluzje, które mogą być przenoszone na inne, analogiczne działania, identyfikują najlepsze praktyki, formułują wnioski dotyczące polityki w zakresie osiągania większej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Celem ewaluacji, wyznaczonym przez KE na perspektywę finansową 2014-2020, jest przede wszystkim poprawa procesu programowania i wdrażania programów oraz ocena ich trafności, skuteczności, efektywności i wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy Państw Członkowskich, m.in. w odniesieniu do celów *Strategii Europa 2020*. Ewaluacja RPO-L2020 jest zatem prowadzona, aby:

- określić efekty realizacji oraz wpływ RPO na osiągnięcie celów określonych w strategiach regionalnych, krajowych i unijnych,
- poprawić jakość, skuteczność i efektywność wdrażania RPO oraz usprawnić sposób funkcjonowania instytucji uczestniczących w jego realizacji,
- lepiej odpowiadać na potrzeby (zarówno aktualnych, jak i przyszłych) odbiorców Programu (grup docelowych),
- dostarczyć pogłębionych informacji osobom zarządzającym realizacją i wdrażaniem RPO (decydentom), instytucjom odpowiedzialnym za planowanie i wdrażanie wsparcia w poszczególnych priorytetach (IZ/IP, beneficjentom) oraz opinii publicznej.

Proces ewaluacji jest ściśle związany z cyklem wdrażania programu operacyjnego, w ramach którego ewaluacja jest łącznikiem, pozwalającym na stałe doskonalenie polityk, programów i projektów zorientowanych na rozwiązanie problemów społecznych. Jedną z funkcji ewaluacji jest bowiem wzmocnienie procesu uczenia się organizacji. Celem ewaluacji jest również zwiększenie poziomu wiedzy o tym, co działa, a co nie, tak, aby można było odpowiednio szybko podejmować decyzje na temat niezbędnych działań, w oparciu o obiektywną wiedzę i „dowody” dostarczone w ramach badań oraz wyciągać wnioski na temat skuteczności dotychczasowych interwencji.

Rozporządzenie nr 1303/2013 wprowadza istotne zmiany w podejściu do realizacji procesu ewaluacji w stosunku do rozwiązań funkcjonujących w latach 2007-2013. Podkreśla się w nim większe dążenie do oceny logiki programów operacyjnych, ukierunkowanie na identyfikację konkretnych rezultatów interwencji publicznej oraz znaczenie ewaluacji w ocenie skuteczności i oddziaływania.

Ewaluacja w obecnym okresie programowania będzie pełniła następujące funkcje:

- ✓ konkluzywną – pozwalającą na podsumowanie efektów działań podejmowanych w ramach danej interwencji, ustalenie związków przyczynowo-skutkowych między działaniami i efektami; zwiększającą zasób wiedzy na temat oddziaływania interwencji (charakter poznawczy ewaluacji);
- ✓ formatywną – służącą poprawie jakości działań podejmowanych w ramach zarówno bieżących, jak i planowanych interwencji; dzięki wdrażaniu rekomendacji pozwala na podnoszenie skuteczności, efektywności i użyteczności interwencji;
- ✓ społeczno-polityczną – pozwalającą na zwiększenie poziomu uspołecznienia interwencji; przyczyniającą się do zwiększenia poparcia społecznego i politycznego dla interwencji; służącą podniesieniu motywacji i współodpowiedzialności aktorów zaangażowanych w realizację; zwiększającą przejrzystość działań i legitymizującą działania władz publicznych.

W poprzednich okresach programowania polityki spójności UE, ewaluacja skoncentrowana była bardziej na kwestiach wdrożeniowych, a w mniejszym stopniu dotyczyła oceny efektów realizacji wsparcia z EFRR i EFS oraz jego wpływu na sytuację poszczególnych grup docelowych i zmiany systemowe. Zgodnie z art. 56 pkt 3 Rozporządzenia nr 1303/2013, w okresie programowania 2014-2020, ewaluacja wpisuje się w jeszcze większym stopniu niż do tej pory w realizację zasady *evidence based policy*, a więc pozwala, w oparciu o zebrane dowody, dokonywać oceny rezultatów interwencji objętej programem operacyjnym. Ewaluacje powinny zatem wskazywać, jak duży jest wkład interwencji EFRR i EFS w osiągnięcie zaobserwowanych rezultatów. W tym celu badania ewaluacyjne realizowane w latach 2016-2023 mogą wykorzystywać również wyniki badań, które były już przeprowadzane dla tego samego rodzaju interwencji w latach 2007-2014 w ramach LRPO, czy PO KL i mogą zostać ocenione dopiero w dłuższym czasie, a więc już w trakcie realizacji RPO-L2020. Szczególnie istotne znaczenie dla wyznaczenia kierunków działań ewaluacyjnych (zarówno w obszarze planowanych badań, jak i budowania potencjału instytucjonalnego) miały wnioski wynikające z dotychczasowych doświadczeń Instytucji Zarządzającej w zakresie ewaluacji programów współfinansowanych z EFRR i EFS w latach poprzednich.

Głównym celem Planu Ewaluacji RPO-L2020 jest wskazanie „co, kiedy i jak” powinno być poddane ewaluacji, aby we właściwym czasie dostarczyć odpowiednich informacji użytecznych w procesie wdrażania Programu. Elementem niezbędnym do zapewnienia odpowiedniego poziomu integracji ewaluacji z procesem programowania i wdrażania programów jest funkcjonalny system wykorzystywania wyników ewaluacji, którego opis został zawarty w rozdziale 4 niniejszego dokumentu. Zgodnie z *Wytycznymi KE* oraz krajowymi *Wytycznymi MFiPR* zadaniem Planu ewaluacji jest:

- ⇒ poprawa jakości ewaluacji, poprzez właściwe jej zaplanowanie, włączając w to identyfikację i pozyskanie potrzebnych danych,
- ⇒ zapewnienie dostępności wyników ewaluacji dla osób zarządzających programami oraz decydentów,
- ⇒ zapewnienie ram dla planowania ewaluacji wpływu – upewnienie się, że ewaluacje dostarczą wkładu do rocznych raportów z wdrażania,

- ⇒ umożliwienie syntetyzowania danych oraz wymiany informacji z różnych krajów na poziomie KE, jak również z różnych regionów na poziomie Polski,
- ⇒ zapewnienie odpowiednich zasobów dla ewaluacji,
- ⇒ prawidłowe zlokalizowanie badań w ramach cyklu realizowanej interwencji, uwzględniające jej specyfikę tematyczną,
- ⇒ zaplanowanie sposobu zapewnienia danych niezbędnych do realizacji ewaluacji, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ewaluacji kontrfaktycznych,
- ⇒ zapewnienie odpowiednich do realizacji planów zasobów kadrowych i finansowych,
- ⇒ zapewnienie kompletnego i zintegrowanego charakteru procesu ewaluacji, zarówno w wymiarze krajowym, jak i w skali całej UE.

Dla perspektywy finansowej 2014-2020 prowadzone będą następujące rodzaje ewaluacji:

- ewaluacja *ex ante*, przeprowadzana w celu poprawy jakości programowania, przekazywana do KE wraz ze streszczeniem w tym samym czasie, co Program;
- ewaluacje bieżące (*on-going*) oceniające trafność, skuteczność oraz efektywność Programu, realizowane podczas jego realizacji;
- ewaluacja *ex post*, przeprowadzona będzie nie później do 31 grudnia 2023 r. Realizowana będzie przez KE we współpracy z Państwem członkowskim i IZ RPO-L2020. Obejmie skuteczność i efektywność Programu, jak również jego wkład w realizację *Strategii Europa 2020*.

W związku z powyższym, niniejszy dokument koncentruje się głównie na ewaluacji *on-going* (bieżącej). Ewaluacja *on-going* jest procesem mającym na celu lepsze zrozumienie bieżących efektów interwencji oraz sformułowanie rekomendacji użytecznych z punktu widzenia wdrażania Programu.

Ewaluacje bieżące o charakterze wdrożeniowym (procesowe) realizowane będą głównie w pierwszym okresie realizacji Programu (lata 2016-2018). Ewaluacje wpływu (strategiczne) pełnić będą znacznie większą rolę w RPO-L2020 niż miało to miejsce w ramach poprzednich perspektyw finansowych polityki spójności.

Ponadto, istotna rola ewaluacji polegać będzie także na ocenie wartości osiągniętych wspólnych długoterminowych wskaźników rezultatu (WDWR). Ewaluacje mające na celu oszacowanie WDWR w ramach EFS będą prowadzone przez IZ RPO-L2020 od 2019 r. Ponadto JE RPO-L2020 przewiduje możliwość przeprowadzenia ewaluacji ad hoc w przypadku wystąpienia konieczności podyktowanej aktualnymi potrzebami.

W związku z rosnącym ukierunkowywaniem ewaluacji polityki spójności w latach 2014-2020 na ocenę wpływu interwencji z EFRR i EFS, badania tego typu będą realizowane głównie w drugiej połowie okresu programowania. Ewaluacje wpływu będą przeprowadzane zarówno w trakcie realizacji Programu – w ramach ewaluacji *on-going* – jak i po jego zamknięciu – w ramach ewaluacji *ex post*. W celu dokonania oceny wpływu, największe znaczenie będzie miało zastosowanie dwóch rodzajów podejść metodologicznych:

- ❖ **Podejście oparte na teorii programów (logice interwencji), w tym w szczególności na teorii zmiany (TBIE).** Celem tego rodzaju ewaluacji jest identyfikacja poszczególnych mechanizmów zmian, jakie wystąpiły w związku z wdrażanym Programem i ocena, czy były one zgodne z logiką tej interwencji. Ewaluacje tego typu wskazują, dlaczego i jak działa określona interwencja.

- ❖ **Podejście oparte na ocenie wpływu alternatywnego – inaczej nazywane kontrfaktycznym (CIE).** Są to badania, których celem jest porównanie sytuacji odbiorców interwencji po otrzymaniu wsparcia z Programu z sytuacją osób/podmiotów (o jak najbardziej zbliżonej charakterystyce) niepodlegających interwencji. W tym celu wykorzystywane są próby zasadnicze i kontrolne. To podejście badawcze jest przydatne dla określenia efektu netto, a więc oszacowania wielkości zmiany wywołanej daną interwencją, a także określenia wobec kogo (jakich grup docelowych programu) wpływ ten wystąpił oraz porównania wpływu różnych (lub tych samych, ale stosowanego wobec różnych grup docelowych) narzędzi, instrumentów i form wsparcia/typów projektów na sytuację tych grup. Ewaluacje tego typu wskazują, jaka jest skala zmian wywołanych interwencją.

W ramach RPO-L2020 w zdecydowanej większości wykorzystywane będą ewaluacje pierwszego rodzaju. Wynika to m.in. z charakteru wsparcia z EFS i EFRR, jak i ograniczeń w dostępie do przetwarzania danych osobowych osób nieuczestniczących we wsparciu – co jest warunkiem realizacji niektórych typów ewaluacji kontrfaktycznych. Jednocześnie, w celu realizacji badań kontrfaktycznych, podejmowane będą różnego typu działania zmierzające do pozyskania danych, umożliwiających tego typu ewaluacje (szerzej opisane w Rozdziale 5). Ponadto warto zauważyć, że doświadczenia pokazują, iż najbardziej efektywne okazuje się podejście kompleksowe, tj. wykorzystujące podejście kontrfaktyczne i oparte na teorii programu (poprzez wyjaśnienie mechanizmów zmiany).

IZ RPO-L2020 odpowiedzialna jest za przeprowadzanie oceny w trakcie trwania okresu programowania, w tym oceny w celu analizy efektywności, skuteczności i wpływu Programu. Co najmniej raz ocena obejmie analizę sposobu, w jaki wsparcie z funduszy przyczyniło się do osiągnięcia celów w odniesieniu do każdego Priorytetu Inwestycyjnego. Należy także zwrócić uwagę, iż badania ewaluacyjne mają dostarczać użytecznych informacji osobom, które odpowiadają za planowanie i wdrażanie polityk publicznych. W związku z powyższym, w przypadku, gdy planowana w okresie 2014-2020 interwencja jest podobna do wcześniej wdrażanych działań, IZ RPO-L2020 planuje dokonanie pogłębionej syntezy wyników dotychczasowych badań w celu ukazania efektów oraz zasadności logiki interwencji.

4. ORGANIZACJA PROCESU EWALUACJI

4.1 Opis procesu ewaluacji

Za koordynację procesu ewaluacji RPO-L2020 odpowiada IZ RPO-L2020. W procesie ewaluacji uczestniczą także instytucje, które biorą udział w realizacji RPO-L2020 (w tym głównie Instytucje Pośredniczące). W realizację procesu ewaluacji zaangażowani są także beneficjenci projektów, którzy dostarczają informacji na użytek prowadzonych badań ewaluacyjnych. Istotną rolę w systemie odgrywa również KM RPO-L2020, KJE oraz KE.

W trakcie realizacji procesu ewaluacji Programu IZ RPO-L2020 współpracuje z KJE. Realizacja planów ewaluacji podlega monitorowaniu przez KE, KJE oraz KM RPO-L2020. IZ RPO zobowiązana jest do raportowania wyżej wymienionym podmiotom postępów z realizacji planu ewaluacji, w tym m.in. stopnia wdrożonych rekomendacji.

Za przeprowadzanie ewaluacji na poziomie RPO-L2020 i wypracowanie standardów oraz koordynację działań w zakresie ewaluacji prowadzonych w ramach Programu odpowiedzialny jest Wydział

Monitorowania i Ewaluacji w Departamencie Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym, który wykonuje zadania przypisane Jednostce Ewaluacyjnej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego.

Dane teleadresowe:

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
Wydział Monitorowania i Ewaluacji
ul. Chrobrego 1-3-5
65- 043 Zielona Góra
tel. 68 45 65 166, 177.

Do podstawowych obowiązków JE należy:

- ❖ opracowanie i koordynacja procesu ewaluacji RPO-L2020;
- ❖ identyfikacja tematów badań ewaluacyjnych oraz definiowanie zakresu badań ewaluacyjnych;
- ❖ pozyskiwanie oraz gromadzenie danych z systemu monitorowania RPO-L2020 niezbędnych dla przeprowadzenia procesu ewaluacji;
- ❖ prowadzenie ewaluacji, w tym przygotowanie planu ewaluacji oraz realizacja badań ewaluacyjnych, wynikających z przyjętego planu;
- ❖ współpraca z wydziałami i instytucjami zaangażowanymi w zarządzanie i wdrażanie RPO-L2020 w zakresie przeprowadzanych badań ewaluacyjnych i analiz;
- ❖ współpraca z KJE i KE;
- ❖ monitorowanie wykorzystania wyników badań ewaluacyjnych dotyczących RPO-L2020;
- ❖ upublicznianie wyników ewaluacji RPO-L2020;
- ❖ budowa potencjału ewaluacyjnego na poziomie RPO-L2020.

JE w trakcie realizacji procesu ewaluacji RPO-L2020 współpracuje z Instytucją Koordynującą UP, Instytucjami Zarządzającymi Programami Operacyjnymi w pozostałych regionach, Instytucjami Pośredniczącymi (WUP, ZIT-y) oraz ekspertami zewnętrznymi, beneficjentami i innymi podmiotami mającymi wpływ na proces realizacji i ewaluacji RPO-L2020.

Istotnym aspektem funkcjonowania systemu ewaluacji RPO-L2020 jest jego powiązanie z systemem sprawozdawczości. JE wykorzystuje w tym zakresie informacje i dane pochodzące z monitorowania realizacji RPO-L2020 w celu koordynacji i wzajemnego wsparcia systemu ewaluacji i sprawozdawczości.

Badania ewaluacyjne są przeprowadzane przez funkcjonalnie niezależnych ekspertów. Niezależność funkcjonalna zapewniona będzie poprzez zlecenie badań ewaluacyjnych zgodnie z przepisami obejmującymi zamówienia publiczne, a w przypadku analiz wykonywanych w ramach Instytucji Zarządzającej, gdy ich zakres tematyczny będzie obejmował funkcjonowanie IZ, także z zachowaniem zasady rozdzielania funkcji jednostek oceniających i podlegających ocenie. Aby zapewnić prawidłową realizację procesu ewaluacji, Instytucja Zarządzająca zapewnia odpowiednie zasoby, w tym w szczególności odpowiedni potencjał kadrowy, finansowy i organizacyjny. Wszystkie oceny (ewaluacje) będą podawane do publicznej wiadomości w całości.

Zgodnie z art. 5, pkt 2 i 3, lit. d i art. 48, pkt 1 Rozporządzenia nr 1303/2013, w ewaluację RPO-L2020 zaangażowani są także partnerzy (w tym partnerzy społeczno-gospodarczy). Przedstawiciele partnerów uczestniczą na prawach członka w posiedzeniach i pracach KM RPO-L2020. Ich rola polega m.in. na:

- ✓ opiniowaniu i akceptowaniu tematów oraz zakresu ewaluacji zawartych w Planie Ewaluacji lub propozycjach jego aktualizacji;
- ✓ proponowaniu punktów w programie posiedzeń KM RPO-L2020, poświęconych omówieniu założeń i wyników konkretnych badań ewaluacyjnych lub innych kwestii związanych z systemem ewaluacji;
- ✓ opiniowaniu informacji na temat stanu i efektów wdrażania konkretnych rekomendacji wynikających z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych.

Jednym z obowiązków IZ RPO-L2020 jest koordynacja wewnętrzna w obszarze ewaluacji EFRR i EFS. Obowiązek ten realizowany jest poprzez współpracę IZ z KJE w zakresie planowania ewaluacji (poprzez konsultowanie z KJE Planu Ewaluacji RPO-L2020, a także informowanie KJE o wynikach przeglądu Planu przez KM RPO-L2020), zapewnienia bieżącego monitoringu stanu realizacji PE RPO-L2020 oraz upowszechniania przez KJE wyników badań ewaluacyjnych RPO-L2020 i wykorzystywania ich do usprawnienia i poprawy jakości programowania polityki spójności. Współpraca z KJE umożliwia również koordynację zewnętrzną, dzięki zapewnieniu możliwości konsultowania założeń i wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny interwencji z EFRR i EFS, realizowanych w ramach krajowych programów operacyjnych 2014-2020. Dzięki pośrednictwu KJE, współpraca ta jest bardziej skuteczna i zorientowana na osiąganie strategicznych celów polityki spójności. Istotnym partnerem przy realizacji procesu ewaluacji RPO-L2020 jest również KE. Szczególna jej rola związana jest z ewaluacją *ex post*, która zgodnie z zapisami Rozporządzenia nr 1303/2013 będzie realizowana przez KE w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi.

Ze względu na sposób organizacji procesu ewaluacji wyróżniamy ewaluację wewnętrzną i zewnętrzną.

- ❖ *Ewaluacja wewnętrzna* to ocena realizowana przez podmioty zaangażowane we wdrażanie danej interwencji. Zaletami takiego podejścia są relatywnie niskie koszty, dobra znajomość charakterystyki ewaluowanej interwencji, a także łatwiejszy dostęp do informacji niezbędnych do przeprowadzenia badania. Wśród słabych stron ewaluacji wewnętrznej można wymienić ewentualny brak specjalistycznej wiedzy potrzebnej do dokonania części analiz oraz ryzyko uzyskania nieobiektywnych wyników ewaluacji z powodu niskiego poziomu niezależności zespołu badawczego. Ewaluacja wewnętrzna wymaga większego niż w przypadku ewaluacji zewnętrznej nakładu pracy i czasu. Instytucja, która realizuje badanie, jest natomiast silniej zmotywowana do wykorzystania wyników.
- ❖ *Ewaluacja zewnętrzna* polega na zleceniu oceny niezależnemu zespołowi ewaluacyjnemu. Jest to metoda bardziej kosztowna od ewaluacji wewnętrznej, ale zapewnia wysoki poziom obiektywności wyników oraz umożliwia wykorzystanie specjalistycznej wiedzy, jaką dysponują eksperci zewnętrzeni (zgodnej z wymaganiami określonymi w zakresie zamówienia). Głównymi wadami podejścia jest mniejszy niż w przypadku ewaluacji wewnętrznej poziom wiedzy ewaluatora na temat wdrażanej interwencji (dotyczy to w szczególności dużych i kompleksowych przedsięwzięć) oraz ewentualnie utrudniony dostęp do informacji potrzebnych do przeprowadzenia ewaluacji.

Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020 realizować będzie badania, wykorzystując typ ewaluacji zewnętrzny. W przypadku ewaluacji zewnętrznych wybór podmiotów przeprowadzających badanie odbywać się będzie wyłącznie w procedurze zgodnej z ustawą Prawo Zamówień Publicznych. Zadaniem ewaluatorów będzie dokonywanie niezależnych ewaluacji w zakresach zdefiniowanych przez IZ RPO-L2020, w tym w szczególności formułowanie wniosków i rekomendacji, niezbędnych dla poprawy procesu zarządzania i wdrażania RPO-L2020. W celu przeprowadzenia badania ewaluacyjnego, ewaluator zewnętrzny będzie współpracował i uzyskiwał niezbędne informacje i dokumenty od upoważnionych osób w IZ/ IP.

Funkcjonalna niezależność procesu ewaluacji

Art. 54 ust. 3 Rozporządzenia nr 1303/2013 stanowi, iż „ewaluacje przeprowadzają eksperci wewnętrzni lub zewnętrzni, którzy są funkcjonalnie niezależni od podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu”.

Funkcjonalna niezależność procesu ewaluacji będzie zapewniona w ramach RPO-L2020 przede wszystkim dzięki właściwemu zaplanowaniu roli i miejsca JE w strukturze instytucjonalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, odpowiadającego za wdrażanie Programu. Co do zasady, wszystkie badania ewaluacyjne w ramach RPO-L2020 będą zlecane niezależnym funkcjonalnie podmiotom badawczym. Na obecnym etapie planowania nie przewiduje się realizacji ewaluacji wewnętrznych, jednakże nie są one wykluczone (w wyjątkowych przypadkach) w sytuacji, gdy okaże się, że do ich przeprowadzenia niezbędna jest specjalistyczna wiedza, którą w szczególności posiadają pracownicy JE. Dotychczasowe doświadczenie wskazuje, że dzięki odpowiedniej strukturze systemu wdrażania programów operacyjnych i zapewnieniu podziału obowiązków w JE nie występuje zagrożenie dla niezależności procesu ewaluacji. Proces zlecenia realizacji badań wykonawcom zewnętrznym jest ściśle określony przepisami prawa powszechnie obowiązującego (prawo zamówień publicznych) oraz wewnętrznego (np. zarządzenia Marszałka Województwa Lubuskiego), dzięki czemu osoby wykonujące ewaluację nie są nigdy bezpośrednio zaangażowane w proces kreowania założeń interwencji publicznej. Z kolei pracownicy JE pełnią rolę łącznika pomiędzy przedmiotem oceny a podmiotem oceniającym, dostarczając z jednej strony wiedzy na temat sposobów pomiaru i metod badawczych, a z drugiej zaś – wiedzy na temat logiki interwencji poddawanej ocenie.

Dostęp do danych na potrzeby ewaluacji

Wymóg dostępności danych jest częścią obowiązku nałożonego na państwa członkowskie przez art. 54 pkt 2 Rozporządzenia nr 1303/2013 oraz warunku *ex ante* w zakresie systemów informatycznych i wskaźników rezultatu. Zgodnie z treścią art. 54 ust. 2: „Państwa członkowskie [...] zapewniają, aby stosowane były procedury mające na celu generowanie i gromadzenie danych niezbędnych do przeprowadzenia ewaluacji, w tym danych odnoszących się do wspólnych wskaźników, i w stosownych przypadkach, wskaźników specyficznych dla programu”.

Doświadczenia z okresu programowania 2007-2013 wskazują, że brak systematycznego gromadzenia danych do badań ewaluacyjnych znacznie zwiększa koszt ich wtórnego zbierania. Ewaluator musi zrekonstruować bowiem zbiór danych *post factum* (m.in. poprzez realizację badań terenowych) lub zdecydować się na korzystanie z mniej rygorystycznych metod badawczych w ramach kolejnych ewaluacji (jeśli zgromadzenie archiwalnych danych nie jest możliwe lub jest nieuzasadnione kosztowo).

Na potrzeby ewaluacji RPO-L2020 największe znaczenie w procesie gromadzenia danych ma centralny system teleinformatyczny, opracowany dla wszystkich programów operacyjnych realizowanych w Polsce w ramach polityki spójności. W skład centralnego systemu teleinformatycznego wchodzi: aplikacja główna (SL2014), aplikacja raportująca centralnego systemu teleinformatycznego (SRHD), system zarządzania tożsamością (SZT), aplikacja wspierająca obsługę projektów pomocy technicznej (SL2014-PT).

Jednym z podstawowych celów SL2014 jest wsparcie bieżącego procesu zarządzania, monitorowania i oceny programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz programów realizowanych w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Za pomocą centralnego systemu informatycznego generowane będą m.in. dane dotyczące projektów RPO-L2020, a także poniesione w ich ramach wydatki oraz stopień osiągania wskaźników Programu. Z punktu widzenia ewaluacji, najważniejsze znaczenie mają zaś dane osobowe uczestników projektów RPO-L2020 oraz dane instytucji bezpośrednio objętych wsparciem. Zakres tych danych został określony w *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*. Pracownicy JE posiadają dostęp do danych gromadzonych w centralnym systemie informatycznym w zakresie zgodnym z rolą ich instytucji w systemie wdrażania i zakresem pełnionych przez nich obowiązków. W centralnym systemie informatycznym gromadzony jest większy zasób danych niż miało to miejsce w przypadku KSI SIMIK 07-13. Znajomość powiązań między danymi charakteryzującymi poszczególne poziomy wdrażania oraz zakresu danych w ramach poszczególnych formularzy systemu pozwala na raportowanie danych w układach przydatnych dla procesów ewaluacji. Raportowanie danych z centralnego systemu informatycznego zapewnia system raportujący – SRHD. Dane mogą służyć do wykonywania zestawień statystycznych, wykresów i raportów. Zgodnie z wytycznymi KE, państwa członkowskie są zobowiązane, aby procedury przetwarzania i gromadzenia danych niezbędnych do przeprowadzenia ewaluacji były wysokiej jakości. Jednocześnie, przetwarzanie danych osobowych w ramach badań ewaluacyjnych RPO-L2020 odbywa się przy zapewnieniu wysokiego poziomu ich ochrony.

W centralnym systemie teleinformatycznym dla okresu programowania 2014-2020 zbierane będą dane osób i instytucji uczestniczących we wsparciu. Dodatkowo jednak, w systemie zbierane są również dane zarówno beneficjentów realizujących projekty, jak również tych aplikujących podmiotów, które zostały pozytywnie ocenione na etapie oceny formalnej. Pozwoli to na wykreowanie grupy kontrolnej do badań kontrfaktycznych. Warto pamiętać, że wdrażanie RPO-L2020 dotyczy wielu różnych polityk publicznych, dlatego też istotne znaczenie dla właściwego i sprawnego prowadzenia wysokiej jakości ewaluacji będzie miało pozyskanie baz danych (w tym w ramach statystyki publicznej, danych sprawozdawczych, zawartych w urzędowych rejestrach, wykazach, spisach itd.), dotyczących charakterystyki poszczególnych grup docelowych Programu. W większości przypadków bazy te znajdują się w dyspozycji poszczególnych urzędów i instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO-L2020.

Bardzo istotnym źródłem informacji, które mogą być wykorzystywane w procesie ewaluacji są również dane GUS. Dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego jest to Bank Danych Lokalnych. Na terenie województwa lubuskiego istotnym i bardziej elastycznym wsparciem może służyć Urząd Statystyczny w Zielonej Górze. Na szczególną uwagę zasługuje w tym kontekście stworzona przez GUS internetowa baza STRATEG, umożliwiająca systematyczne monitorowanie polityki rozwoju. Baza ta zawiera informacje na temat wskaźników wykorzystywanych do monitorowania stopnia realizacji strategii obowiązujących w Polsce (na poziomie krajowym, ponadregionalnym i wojewódzkim). Docelowo baza gromadzić będzie również dane bezpośrednio odnoszące się do stopnia osiągania celów polityki

spójności, monitorując wskaźniki UP oraz regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. Funkcje systemu umożliwiają jego znaczne wykorzystanie do celów ewaluacji, obejmując pracę na danych zawartych w bazie m.in. poprzez: prezentację stanu realizacji danej strategii, grupowanie danych według jednostek samorządu terytorialnego, analizy porównawcze wskaźników (w zależności od zbieranych danych również w podziale na płeć, szeregi czasowe, obszar terytorialny itd.), tworzenie gotowych map, wykresów czy raportów, elastycznie dostosowywanych do potrzeb użytkownika systemu. Ważnym źródłem informacji są także dane z monitoringu programów operacyjnych w okresie 2007-2013. Dotyczy to przede wszystkim monitoringu wewnętrznego instytucji zarządzających programami operacyjnymi, jak i monitoring usług innych instytucji lokalnych i regionalnych, np. WUP, PUP, PCPR, MOPS, WFOŚiGW, Kuratorium Oświaty.

Pomocne dane gromadzi również Lubuskie Regionalne Obserwatorium Terytorialne (LROT), którego działalność obejmuje przede wszystkim przygotowywanie bieżących badań i analiz strategicznych dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego województwa lubuskiego, synteza ich wyników oraz formułowanie opinii i postulatów dotyczących kierunków prowadzonej polityki.

Metody i techniki badawcze, wywodzące się z nauk społecznych, dostarczają tzw. wywołanych danych, (w przeciwieństwie do zastanych danych urzędowych czy statystycznych). Przeważnie są to dane bardziej adekwatne dla potrzeb ewaluacji, ale wymagające przeprowadzenia badania i późniejszej analizy. Użycie ich do ewaluacji wymaga jednak przetworzenia. Dane z wywiadów ilościowych (CATI, PAPI) wymagają analizy statystycznej (która występuje w kilkudziesięciu odmianach). Dane z wywiadów jakościowych (IDI, FGI) wymagają analizy treści (również wiele technik). Dane z wizji lokalnej wymagają analizy materiałów. Zakłada się, że treść panelu ekspertów sama w sobie stanowi materiał już przetworzony. Publiczne zasoby wyników badań socjologicznych są ograniczone. Najważniejszym wydaje się tzw. *Diagnoza społeczna*, prowadzona przez Instytut Studiów Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego i Radę Monitoringu Społecznego, której raporty dostępne są na stronie www.diagnoza.com.

W przypadku pojawienia się barier w pozyskiwaniu niezbędnych danych Jednostka Ewaluacyjna będzie na bieżąco reagować, wykorzystując wszelkie dostępne metody, w tym np. nawiązanie kontaktu z różnymi instytucjami gromadzącymi dane (np. Główny Urząd Statystyczny).

Zapewnienie wysokiej jakości ewaluacji

Z uwagi na fakt, że przedmiot interwencji EFRR i EFS w RPO-L2020 dotyczy przemian i reform w ramach różnych obszarów wsparcia i polityk publicznych, istnieje potrzeba współpracy JE z ekspertami i zespołami badawczymi z różnych dziedzin, oferującymi umiejętności określone dla specyficznych obszarów, dysponującymi szeroką wiedzą na temat metod i perspektyw badawczych. Dlatego też, większy nacisk w procesie ewaluacji RPO-L2020 położony zostanie na wzrost kompetencji pracowników JE w różnych dziedzinach. Jednocześnie, ważnym elementem systemu ewaluacji jest promowanie większej specjalizacji wykonawców badań ewaluacyjnych, poprzez wymaganie od nich udokumentowanej wiedzy i doświadczenia w danej tematyce. Oba kierunki działań są realizowane równolegle i mają na celu podniesienie jakości ewaluacji. Wiedza, umiejętności oraz doświadczenie ewaluatora i zlecającego powinny gwarantować realizację ewaluacji, zgodnie z ustalonym zakresem prac, harmonogramem i budżetem. Ewaluator powinien zachować należytą staranność w prowadzeniu badań, w zbieraniu i analizowaniu danych oraz wnioskowaniu.

Podniesienie jakości procesu ewaluacji dotyczy wszystkich etapów w cyklu badawczym, począwszy od planowania, poprzez zarządzanie badaniem, aż po odbiór i wykorzystanie wyników ewaluacji. Niemniej, najistotniejszym czynnikiem warunkującym jakość procesu ewaluacyjnego jest stosowane podejście metodologiczne. Istotną zmianą w ewaluacji polityki spójności w okresie 2014-2020 są bardziej rygorystyczne wymagania w tym zakresie. Zwiększenie wymagań metodologicznych ma na celu uzyskanie bardziej wiarygodnych i użytecznych informacji o rzeczywistych efektach polityki spójności. Jednocześnie, w celu poprawy jakości ewaluacji RPO-L2020, IZ RPO gromadzi Karty Oceny Procesu i Wyników Badań Ewaluacyjnych dotyczące badań zleczanych w ramach Programu i przekazuje je do KJE, zgodnie z zapisami *Wytycznych MFIPR* (wraz z raportami końcowymi z badań ewaluacyjnych).

Zapewnienie wysokiej jakości badań ewaluacyjnych zostanie zagwarantowane poprzez:

- ✓ dbałość o wysoką jakość merytoryczną treści zamówień na badania ewaluacyjne – precyzyjne i zrozumiałe zdefiniowanie swoich oczekiwań wobec badania ewaluacyjnego w zamówieniu, zarówno jego zakresu, jak i proponowanych narzędzi metodologicznych, zwiększy szansę na zrealizowanie wysokiej jakości badania przez zewnętrznego ewaluatora;
- ✓ zmniejszenie formalnych wymogów wobec wykonawców badań ewaluacyjnych – zmniejszenie obciążeń związanych ze spełnieniem formalnych wymogów oferty i skupienie się na merytorycznych i technicznych kryteriach oceny otworzy dostęp do przetargu nowym, wykwalifikowanym ewaluatorom, przyczyni się do wzmocnienia wartości merytorycznych składanych ofert i zwiększenia możliwości wyboru wykonawcy;
- ✓ aktywną współpracę w realizacji ewaluacji zewnętrznych – wsparcie merytoryczne realizowanych badań ewaluacyjnych przez pracowników jednostki ewaluacyjnej (poprzez konsultowanie m.in. zakresu badania, narzędzi badawczych, metod analizy danych) pomoże lepiej ukierunkować proces badawczy na osiągnięcie celów stawianych przed ewaluacją.

Odpowiedni termin realizacji badań ewaluacyjnych

Planowanie badań musi być realistyczne i uwzględniać charakter interwencji poddawanej ewaluacji. Jeśli wpływ realizowanej interwencji pojawia się w dłuższej perspektywie czasowej, należy zaplanować badanie w dalszych latach realizacji Programu. Ewaluacje o charakterze procesowym i zarządczym (np. dotyczące oceny systemu zarządzania i wdrażania programu operacyjnego), weryfikujące, czy założony system wdrażania (procedury, procesy, komunikacja, kryteria) działa prawidłowo i co można udoskonalić, będą realizowane w początkowym okresie wdrażania programu, nie później niż do jego przeglądu śródkresowego. Zgodnie z ogólną zasadą, ewaluacje wpływu zostały zaplanowane na tyle późno jak to tylko będzie możliwe, tak, aby zapewnić odpowiednio długi czas na wystąpienie oczekiwanych rezultatów, ale równocześnie na tyle wcześnie, by wyniki badania tego typu mogły być wykorzystane w celu poprawy jakości i skuteczności realizacji polityk publicznych, których dotyczy interwencja z EFRR i EFS.

4.2 Opis działań dotyczących budowy potencjału uczestników procesu ewaluacji

Zgodnie z art. 56 pkt. 2 Rozporządzenia nr 1303/2013 państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia właściwego potencjału dla przeprowadzenia ewaluacji. W latach 2007-2013 podjęto szereg działań związanych z budowaniem potencjału ewaluacyjnego w regionie. Utrzymywano współpracę z kluczowymi krajowymi i regionalnymi instytucjami uczestniczącymi w procesie ewaluacji, realizowano działania na rzecz skutecznego planowania i monitorowania realizacji procesu ewaluacji oraz wdrażania

rekomendacji w regionie. W celu zwiększenia kompetencji w zakresie metodologii badań ewaluacyjnych, pracownicy JE brali czynny udział w pracach prowadzonych przez KJO, aktywnie współpracowali z ekspertami zewnętrznymi i przedstawicielami jednostek ewaluacyjnych z innych regionów. Okres programowania 2014-2020 przyniósł nowe wyzwania w zakresie dalszego rozwoju potencjału ewaluacyjnego regionu.

Kadra

Potencjał instytucjonalny RPO-L2020 w dużym stopniu oparty jest o potencjał instytucji dotychczas zaangażowanych w realizację wsparcia z EFRR i EFS.

Podstawą sprawnego funkcjonowania ewaluacji jest zapewnienie odpowiedniej kadry jednostek ewaluacyjnych, zdolnej do identyfikacji potrzeb informacyjnych, opracowywania założeń badawczych i przeprowadzenia procesu ewaluacji z wykorzystaniem niezależnych wykonawców badań. *Wytoczne MFiPR* wskazują, że do zadań JE RPO-L2020 w zakresie ewaluacji należy w szczególności zapewnienie odpowiednich zasobów kadrowych i środków finansowych do prowadzenia ewaluacji. Mając na uwadze powyższe, w RPO-L2020 zapewniona zostanie odpowiednia liczba etatów w ramach Wydziału Monitorowania i Ewaluacji Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym, poświęconych ewaluacji Programu. Obecnie w tworzenie procesu ewaluacji (kompleksowo) zaangażowanych jest 3 pracowników. Wśród personelu zaangażowanego w proces ewaluacji większa część osób posiada doświadczenie zdobyte w badaniach ewaluacyjnych, doświadczenie w samorządzie oraz znajomość metod i technik badań. Personel odpowiedzialny jest za bieżące gromadzenie danych monitoringowych, prowadzenie baz danych, gromadzenie i analizę raportów ewaluacyjnych, realizację zamówień na badania ewaluacyjne, nadzór nad realizacją badań ewaluacyjnych, kontakt z wykonawcami, ocenę narzędzi badawczych i raportów końcowych.

Realizując Plan Ewaluacji JE RPO-L2020 zakłada również współpracę wszystkich instytucji zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO-L2020, tj. departamenty wdrażające RPO-L2020 w ramach struktur UMWL oraz Instytucje Pośredniczące tj. WUP, ZIT-y. Zarówno pod kątem pozyskiwania danych, uczestnictwa przedstawicieli w badaniach, jak i konsultacjach powstałych wyników badań.

Szkolenia i współpraca zewnętrzna

W celu budowania potencjału ewaluacyjnego IZ RPO-L2020, podejmowanych będzie szereg działań o charakterze szkoleniowym, mających na celu rozwijanie kompetencji (dostarczanie i aktualizację wiedzy) pracowników JE, odpowiedzialnych za koordynację, zlecenie i odbiór badań ewaluacyjnych. Podejmowane będą działania w celu zapewnienia tych kompetencji i umiejętności (np. komunikacyjnych, analitycznych, możliwości korzystania z określonych zasobów czy narzędzi), które są niezbędne do efektywnego pełnienia roli JE. Ponadto, utrzymywana będzie współpraca z przedstawicielami regionalnych i krajowych JE, umożliwiającą stałą wymianę pomysłów i doświadczeń z zakresu realizacji badań ewaluacyjnych pod kątem ich późniejszego wdrożenia w województwie.

W celu budowy potencjału ewaluacyjnego pracownicy JE RPO-L2020 będą uczestniczyli w szkoleniach służących pogłębianiu wiedzy z zakresu realizacji procesu ewaluacji w ramach Programu. Przewiduje się przede wszystkim udział pracowników w szkoleniach dotyczących:

- ✓ metodologii przeprowadzania badań ewaluacyjnych w zakresie: ilościowych i jakościowych metod zbierania danych, metod kontrfaktycznych, tworzenia i wykorzystania w praktyce narzędzi badawczych,
- ✓ zlecenia realizacji badań ewaluacyjnych w kontekście przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych,
- ✓ sporządzania opisu przedmiotu zamówienia.

W każdym roku będzie dokonywana przez Jednostkę Ewaluacyjną analiza potrzeb szkoleniowych, która wskaże aktualne zapotrzebowanie w zakresie tematyki szkoleniowej. Będzie to podstawą do oszacowania wysokości niezbędnych środków finansowych na szkolenia, wydatkowanych w ramach Pomocy Technicznej. Ponadto, pracownicy JE będą brali udział w bieżących spotkaniach i konferencjach oraz tworzonych grupach tematycznych, dotyczących problematyki ewaluacji, organizowanych przez KJE oraz inne instytucje i podmioty zaangażowane w proces ewaluacji funduszy strukturalnych UE.

4.3 Opis strategii rozpowszechniania i wykorzystania wyników procesu ewaluacji

Dynamiczny rozwój kultury ewaluacyjnej oraz dostępność zasobów i środków na realizację badań ewaluacyjnych skutkowałą dużą liczbą przeprowadzonych badań w okresie realizacji zarówno LRPO 2007-2013, jak i komponentu regionalnego PO Kapitał Ludzki 2007-2013. Dzięki temu istnieją dość duże zasoby informacyjne (oczywiście z uwzględnieniem ich aktualności i adekwatności), pozwalające na dokonywanie podsumowań i analiz w określonych obszarach wsparcia, w celu dokonywania porównań podobnych typów interwencji publicznej wykorzystywanych w LRPO/PO KL i RPO-L2020. W okresie realizacji Planu Ewaluacji podejmowane będą działania zmierzające do poszukiwania nowych metod komunikacji wyników badań, tak, aby wnioski z nich płynące były jak najbardziej zrozumiałe (w formie i treści) dla różnego typu odbiorców.

Zgodnie z Wytycznymi KE oraz zapisami UP, w perspektywie 2014-2020 większy nacisk położony został na upowszechnianie i wykorzystanie wyników badań ewaluacyjnych. Jest to szczególnie ważna funkcja następcza procesu ewaluacji, gdyż nawet najlepiej i najrzetelniej przeprowadzona ewaluacja nie spełnia swojej funkcji, jeśli jej wyniki nie zostaną przekazane właściwym odbiorcom, potencjalnie zainteresowanym ich wykorzystaniem (przede wszystkim odpowiedzialnym za podejmowanie kluczowych decyzji lub działań, będących przedmiotem rekomendacji – adresatom rekomendacji oraz decydentom). Jednocześnie, należy wyraźnie rozróżnić proces upowszechniania od procesu wykorzystania wyników ewaluacji. Upowszechnianie wyników jest zadaniem zamawiającego ewaluację, natomiast wykorzystywanie to działanie leżące po stronie odbiorców, użytkowników badań, na które jednostki ewaluacyjne rzadko kiedy mają bezpośredni wpływ. Na fakt wykorzystania wyników badania wpływają bowiem również inne czynniki, niekoniecznie związane z procesem ewaluacji. Jednakże oba procesy będą inicjowane i wspierane przez JE – zgodnie z jej rolą w realizacji RPO-L2020.

W celu spełnienia obowiązku upowszechniania wyników ewaluacji, IZ RPO-L2020 przekazuje KE wyniki wszystkich badań poprzez system SFC2014, a także udostępnia opinii publicznej wyniki wszystkich ewaluacji zrealizowanych w ramach Programu. IZ RPO-L2020 dba również o opracowywanie wyników badań na użytek opinii publicznej i mediów, przygotowując krótkie informacje, notatki prasowe oraz komunikaty dla szerokiego grona odbiorców. Dobrą praktyką jest także przekazywanie wyników w formie syntetycznych wniosków i rekomendacji bezpośrednio do podmiotów odpowiedzialnych za zarządzanie

obszarami będącymi przedmiotem oceny. Wyniki badań ewaluacyjnych, realizowanych w ramach RPO-L2020 (a w szczególności wypływające z nich wnioski i rekomendacje), będą wykorzystywane zgodnie z głównymi kierunkami wyznaczonymi w *Wytycznych MFiPR*, a więc w celu wspomaganie podjęcia decyzji odnośnie realizacji i kształtu interwencji RPO-L2020, przeprowadzenia zmian usprawniających w ramach realizowanej interwencji, dostarczenia dowodów służących projektowaniu i wdrażaniu EFRR i EFS w kolejnej perspektywie finansowej, a także ocenie efektów realizacji RPO-L2020.

W celu lepszego zoperacjonalizowania procesu wdrażania rekomendacji z badań ewaluacyjnych w ramach polityki spójności przez KJE ustanowiony został System Wdrażania Rekomendacji (SWR), opisany w *Wytycznych MFiPR*. Zgodnie z jego zasadami, do zadań JE RPO-L2020 należeć będzie podjęcie decyzji o nadaniu statusu wszystkim rekomendacjom ze zleczonych przez nią badań. Jednostki ewaluacyjne są również odpowiedzialne za inicjowanie procesu wdrożenia proponowanych rozwiązań poprzez organizację konsultacji i moderowanie dyskusji nt. rekomendacji, współpracy z ich adresatami dotyczącej określenia sposobów i terminów ich wdrażania oraz monitorowanie stanu wdrożenia rekomendacji programowych. Natomiast IZ RPO-L2020 przekazuje do KJE propozycje rekomendacji pozasystemowych i horyzontalnych, a także opiniuje rekomendacje horyzontalne i pozasystemowe opracowane przez inne JE, które dotyczą RPO. Współpraca z KJE przy wdrażaniu rekomendacji horyzontalnych i pozasystemowych polega na uczestnictwie w ewentualnych spotkaniach z adresatami tych rekomendacji, organizowanych przez KJE. Ponadto, każdy raport z ewaluacji służyć będzie w praktyce do poprawy stosowanych w ramach Programu rozwiązań dotyczących zarówno wdrażania danej interwencji, jak i poprawy procesu ewaluacji oraz wykorzystany będzie przy planowaniu kolejnych działań związanych z programowaniem nowej perspektywy finansowej.

Zgodnie z art. 50 ust 2. Rozporządzenia nr 1303/2013, każde sprawozdanie roczne z realizacji Programu, począwszy od 2016 r. powinno zawierać syntezę wyników wszystkich ewaluacji, które zostały zrealizowane w poprzednim roku kalendarzowym. Ponadto, wyniki ewaluacji będą wykorzystywane również przez JE jako wkład do rocznych raportów wdrożeniowych z realizacji RPO-L2020, składanych do KE w 2017 i 2019 roku oraz do sprawozdania końcowego i do ewaluacji *ex post*. Zgodnie z art. 111 pkt 4 lit. a Rozporządzenia nr 1303/2013, dokumenty te powinny bowiem zawierać informacje na temat postępów w realizacji planu ewaluacji oraz działań podjętych w wyniku wdrożenia wniosków i rekomendacji z przeprowadzonych ewaluacji. JE RPO-L2020 posiada już bogate doświadczenie w tym obszarze, wynikające z realizacji poprzedniej perspektywy finansowej na lata 2007-2013 (prowadzenie bazy rekomendacji i przeglądów rekomendacji).

Metody komunikacji wyników ewaluacji

W latach 2007-2013 rozpowszechnienie wiedzy i informacji na temat ewaluacji LRPO 2007-2013 i PO KL 2007-2013 w województwie lubuskim było realizowane poprzez takie działania, jak: moderowanie strony poświęconej ewaluacji, publikacja danych, udział w różnych inicjatywach związanych z realizacją procesu ewaluacji w regionie i kraju (m.in. konferencje, spotkania, szkolenia). W związku z rekomendowanym przez KE zwiększeniem wykorzystania wyników badań ewaluacyjnych w procesie programowania i wdrażania programów operacyjnych, w nowym okresie programowania planuje się zwiększenie skali działań upowszechniających wyniki ewaluacji. Konieczne jest podjęcie działań ukierunkowanych nie tylko na dostosowanie zakresu realizowanych badań do potrzeb odbiorców, ale również przekazanie zdobytej

wiedzy we właściwej formie. Działania na rzecz komunikacji (upowszechnienia) wyników ewaluacji ukierunkowane będą w formie narzędzi przedstawionych w poniższej tabeli.

Narzędzie	Opis sposobu wykorzystania narzędzia	Główni adresaci
Strona internetowa RPO-L2020 www.rpo.lubuskie.pl	Strona internetowa RPO-L2020 będzie zawierać w czytelnym miejscu odnośnik do podstrony o ewaluacji. W aktualnościach na bieżąco pojawiać się będą informacje o: <ul style="list-style-type: none"> aktualności przedstawiające wszystkie zdarzenia związane z ewaluacją; rozpoczęciu badania ewaluacyjnego; przebiegu badania ewaluacyjnego; każdym powstałym raporcie. 	Aktualni i potencjalni beneficjenci, osoby zainteresowane realizacją RPO-L2020
Podstrony dot. ewaluacji na stronie RPO-L2020	Podstrony zawierać będą co najmniej: <ul style="list-style-type: none"> plan badań ewaluacyjnych na cały okres programowania; raporty z badań ewaluacyjnych, a także, tam gdzie to możliwe, zestawienia danych, bazy, prezentacje i materiały informacyjne. 	Aktualni i potencjalni beneficjenci, osoby zainteresowane realizacją i ewaluacją RPO-L2020
Broszury informacyjne	Przy realizacji niektórych badań ewaluacyjnych wykonawcy zostaną zobligowani do przygotowania kilku/kilkunastostronicowych broszur informacyjnych prezentujących najważniejsze wyniki badania oraz skrócone opisy studiów przypadku (dobrych praktyk) wraz z fotografiami. Broszury te będą następnie dystrybuowane na spotkaniach, szkoleniach, konferencjach w UMWL i jego jednostkach, a także na szkoleniach i konferencjach organizowanych przez inne instytucje.	Mieszkańcy województwa, urzędnicy, przedsiębiorcy, przedstawiciele NGOs, beneficjentów itp.
Newsletter RPO-L2020	W ramach newslettera RPO-L2020 zawarte będą informacje na temat badań ewaluacyjnych wraz z odnośnikiem do raportu.	Beneficjenci i inne osoby i instytucje zapisane do newslettera.

4.4 Opis zasobów niezbędnych do realizacji Planu

Zasoby ludzkie potrzebne do realizacji Planu

IZ RPO-L2020 zapewni zasoby niezbędne do realizacji procesu ewaluacji, w tym odpowiednie zasoby ludzkie. W ramach JE zakres zadań w ramach procesu ewaluacji obecnie rozłożony został na 3 pracowników.

Źródła finansowania działań związanych z ewaluacją

Głównym źródłem finansowania przedsięwzięć z zakresu ewaluacji RPO-L2020 są środki EFS przeznaczone na realizację Osi Priorytetowej 10 RPO-L2020 *Pomoc Techniczna* oraz środki z budżetu samorządu województwa lubuskiego. Dokładne kwoty przeznaczone na poszczególne badania ewaluacyjne zostały przedstawione w Rozdziale 5.

W przypadku ewaluacji zewnętrznych, wybór podmiotów przeprowadzających ewaluację (ewaluatorów zewnętrznych) odbywać się będzie w procedurze zgodnej z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. 2019 poz.2019 z późn. zm.). W zakresie wyboru wykonawców zgodnie z ww. procedurą Wydział Monitorowania i Ewaluacji będzie ściśle współpracować z Wydziałem Zamówień Publicznych w UMWL.

Upowszechnianie wyników badań

Działania na rzecz upowszechnienia wyników ewaluacji, obejmujące umieszczanie niezbędnych informacji dotyczących ewaluacji/raportów końcowych z badań etc. na stronie internetowej RPO-L2020, nie wiążą się z ponoszeniem bezpośrednich kosztów. Natomiast ewentualne opracowanie i wydruk broszur informacyjnych z badania ewaluacyjnego zostanie sędowane na Wykonawców badań, a powstałe koszty zostaną ujęte w ramach kosztów realizacji danego badania.

5. SPIS PLANOWANYCH DO REALIZACJI EWALUACJI

Zestawienie planowanych badań ewaluacyjnych jest zasadniczym elementem Planu Ewaluacji. Zawarty w nim ramowy plan badań ewaluacyjnych stanowi indykatywną listę przewidzianych do realizacji badań, która będzie podlegać modyfikacjom, w związku z określonymi wyzwaniami związanymi z wdrażaniem Programu i na bieżąco identyfikowanymi potrzebami informacyjnymi. Tabela zawiera listę badań, które, zgodnie z zapisami Rozporządzenia nr 1303/2013, rozporządzeń do poszczególnych funduszy, Wytucznych KE i Wytucznych MFIPR oraz UP i RPO-L2020, są obowiązkowe do przeprowadzenia oraz badania, których realizacja jest również planowana, ale wynika z potrzeb informacyjnych IZ RPO-L2020 (które były możliwe do zdefiniowania na etapie przygotowywania niniejszego Planu). Niemniej jednak ich przeprowadzenie jest również wskazane dla właściwej realizacji Programu. Szczegółowy opis poszczególnych badań ewaluacyjnych planowanych do realizacji w ramach RPO-L2020 stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

W trakcie wdrażania Programu mogą pojawiać się nowe tematy badań, zaś niektóre spośród zaplanowanych tematów badań mogą ulec dezaktualizacji i ich realizacja nie będzie już konieczna. Wobec powyższego, przedstawiona lista badań będzie monitorowana przez IZ RPO-L2020 oraz poddawana co najmniej raz w roku aktualizacji (zgodnie z Wytucznymi MFIPR do 31 października każdego roku JE przygotowuje propozycje zmian i przekazuje do konsultacji z KJE, która przekazuje ewentualne uwagi do 15 listopada). Wszystkie istotne zmiany PE są przedstawiane do zatwierdzenia członkom KM RPO-L2020 na posiedzeniu lub w trybie obiegowym do 31 grudnia danego roku. Instytucja Zarządzająca umieszcza niezwłocznie zaktualizowany Plan Ewaluacji na swojej stronie internetowej, a także przekazuje go do KJE oraz do KE.

W związku z tym, że Plan nie stanowi listy zamkniętej, JE RPO-L2020 może przeprowadzać również badania *ad hoc* (nieujęte w Planie). Badania te nie są włączane do listy planowanych ewaluacji w ramach corocznej aktualizacji Planu.

Całkowity szacowany budżet badań ewaluacyjnych zawartych w niniejszym dokumencie wynosi ponad 3 mln PLN.

Szczegółowe informacje zawarte w ramowym planie badań ewaluacyjnych dotyczą:

- tematów badań,
- sposobu realizacji,
- terminu realizacji,
- planowanego kosztu ewaluacji,
- celu badań.

Źródłem pomysłów i inspiracji dla zaplanowanych tematów badań ewaluacyjnych były:

- obowiązki w zakresie ewaluacji nałożone na państwa członkowskie przez KE oraz dodatkowo – przez IK UP, takie jak np. konieczność pozyskania danych niezbędnych do wyliczenia wartości długoterminowych wskaźników rezultatu,
- logika wdrażania Programu i zaplanowane w nim typy operacji,
- propozycje tematów badań zgłoszone przez wykonawcę ewaluacji *ex ante* RPO-L2020,
- doświadczenia w zakresie właściwego planowania badań na kolejnych etapach zarządzania i wdrażania programu, wyniesione z lat 2007-2013.

Kryteriami doboru interwencji do ewaluacji efektów/wpływu są:

- specyfika województwa,
- alokacja na dany obszar,
- ryzyko związane z interwencją,
- homogeniczność wsparcia,
- możliwość uchwycenia efektów zmiany w czasie,
- dostępność danych,
- powtarzalność interwencji,
- obszar/ tematyka interwencji.

L p.	Temat badania	Sposób realizacji	Zakładany termin realizacji	Planowany koszt ewaluacji	Cel badania
1.	Ocena <i>ex-ante</i> ryzyka dla gwarancji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020.	zewnętrzna	I-II kw. 2016 r.	100 tys. zł	Celem niniejszej ekspertyzy jest uzupełnienie (zrealizowanej w ramach odrębnego zlecenia) oceny <i>ex ante</i> , o której mowa w art. 37 ust. 2 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013, w zakresie wynikającym z treści aktu delegowanego nr 480/2014 odnoszącego się do gwarancji, które mogą wspierać realizację przedsięwzięć przyczyniających się do realizacji następujących celów tematycznych: <ul style="list-style-type: none"> ✓ CT 3. wzmocnienie konkurencyjności MŚP ✓ CT 4. wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach ✓ CT 8. promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.
2.	Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020.	zewnętrzna	III/IV kw. 2016 r.	200 tys. zł	Celem badania jest ocena systemu wyboru projektów, w tym kryteriów wyboru projektów dla Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020. W kontekście obowiązującej w okresie 2014-2020 zasady warunkowości, istotnym elementem niniejszej analizy jest również ocena kryteriów oraz procesu oceny i wyboru projektów z punktu widzenia realizacji wskaźników oraz kluczowych etapów wdrażania zawartych w systemie ram wykonania (w tym m.in. wpływ kryteriów oraz procesu naboru na strukturę i dynamikę wydatkowania środków finansowych).
3.	Ewaluacja systemu zarządzania i wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020.	zewnętrzna	2016 r.	150 tys. zł	Celem badania jest ocena funkcjonowania systemu zarządzania i wdrażania RPO-L2020 (w tym realizacji Pomocy Technicznej), identyfikacja oraz analiza barier i problemów organizacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu oraz zaproponowanie sposobów zwiększenia jego skuteczności i efektywności. Przedmiotem badania będzie w szczególności ocena spójności funkcjonującego systemu wdrażania programu, w tym sprawność działania poszczególnych instytucji, ich efektywność w wypełnianiu zadań oraz jakość systemu przepływu informacji pomiędzy nimi, jak również analiza struktury instytucjonalnej, rozwiązań proceduralnych, potencjału kadrowego, zasobów materialnych i niematerialnych podmiotów zarządzających, wdrażających i pośredniczących w ramach RPO-L2020.
4.	Ewaluacja postępów wsparcia MSP w województwie lubuskim w perspektywie 2014-2020.	zewnętrzna	2017 r./ 2018 r	150 tys. zł	Celem badania jest ocena wsparcia przedsiębiorstw w województwie lubuskim na podstawie pierwszych doświadczeń wdrażania RPO-L2020.
5.	Ocena wpływu wsparcia kierowanego do osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020.	zewnętrzna	2017 r./ 2018 r.	100 tys. zł.	Celem badania ewaluacyjnego jest kompleksowa analiza i ocena wpływu interwencji na sytuację niepracujących uczestników projektów. W ramach przedmiotowego badania wykorzystane zostaną wartości wskaźników rezultatu długoterminowego wyliczone dzięki danym administracyjnym ZUS.

6.	Ocena efektów wsparcia udzielonego w ramach Działania 7.6 <i>Wsparcie dla OWES i ROPS we wzmacnianiu sektora ekonomii społecznej</i> RPO-L2020.	zewnętrzna	2017 r./2018 r.	150 tys. zł	Celem badania będzie dokonanie oceny przyjętego systemu wsparcia i jego dotychczasowych efektów w ramach PI 9v RPO-L2020.
7.	Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 (Działanie 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5 i 9.3 RPO-L2020).	zewnętrzna	2018 r.	210 tys. zł	Celem badania jest ocena wpływu interwencji na jakość kształcenia w województwie lubuskim i analiza efektywności wsparcia. Analizie będzie poddana komplementarność wsparcia w ramach EFRR i EFS w zakresie inwestycji w edukację w regionie. Wskaźnik rezultatu długoterminowego – Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują dwa lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS.
8.	Ewaluacja <i>mid-term</i> dot. postępu rzeczowego i finansowego Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania.	zewnętrzna	2018/2019 r.	250 tys. zł	Głównym celem badania jest dokonanie oceny dotyczącej postępów w realizacji celów szczegółowych określonych dla RPO-L2020, ze szczególnym uwzględnieniem zobowiązań wynikających z ram wykonania ustalonych na poziomie Osi Priorytetowych oraz ocena wkładu interwencji w realizację celów Strategii Europa 2020, która pozwoli na przeanalizowanie czynników sprzyjających i utrudniających realizację celów strategii Europa 2020. Badanie posłuży również do wypracowania rekomendacji wskazujących na niezbędne dostosowania, pozwalające na zwiększenie skuteczności interwencji.
9.	Ocena efektów działań RPO-L2020 realizowanych w ramach OP7. <i>Równowaga społeczna</i> .	zewnętrzna	2019 r.	100 tys. zł	Kompleksowa analiza wsparcia oferowanego na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w ramach działań finansowanych w RPO-L2020 oraz jego efektów a także ocena poprawy jakości i dostępu do usług społecznych.
10.	Ocena wpływu wsparcia EFS na uzyskane wartości wskaźników rezultatu długoterminowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020	zewnętrzna	2019 r., 2021 i 2023 r.	Pierwsza fala badania: 150 tys. zł Druga fala badania: 100 tys. zł Trzecia fala 100 tys. zł	Głównym celem badania jest pomiar i ocena wpływu wsparcia EFS na uzyskane wartości wskaźników rezultatu długoterminowego: - „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy, sześć miesięcy po opuszczeniu programu”, - „Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS”.
11.	Ocena efektów działań RPO-L2020 realizowanych w ramach OP2. <i>Rozwój cyfrowy</i> .	zewnętrzna	2020 r.	150 tys. zł	Celem badania będzie oszacowanie wpływu interwencji na poziom wykorzystania ekonomicznego i społecznego potencjału technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w rozwoju poszczególnych e-usług, np.: e-administracji, e-zdrowia. Badanie ma na celu sprawdzenie dotychczasowych efektów wsparcia udzielonego w ramach Osi priorytetowej 2 Rozwój cyfrowy, zarówno tych zamierzonych, jak i niezaplanowanych. W ramach badania ewaluacyjnego zostanie sprawdzona skuteczność i efektywność wsparcia. Zostaną wskazane czynniki, które przyczyniły się do realizacji celów oraz bariery, które utrudniły osiągnięcie zamierzonych efektów w ramach Osi priorytetowej 2.
12.	Ocena efektów ekologicznych, społecznych, kulturowych i gospodarczych inwestycji wspartych w ramach OP 4. <i>Środowisko i kultura</i> RPO-L2020.	zewnętrzna	2020 r.	200 tys. zł	Celem badania jest ocena wpływu inwestycji środowiskowych w kilku wymiarach: ekologicznym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.

13	Ocena wpływu projektów realizowanych w ramach infrastruktury zdrowotnej i usług społecznych oraz rewitalizacji na zmianę sytuacji województwa lubuskiego w tych obszarach.	zewnętrzna	2021 r.	150 tys. zł	Celem badania jest analiza wpływu wsparcia udzielonego w ramach RPO-L2020 na poprawę i dostępność usług medycznych i społecznych w regionie (Działanie 9.1) oraz ocena interwencji na obszarach zdegradowanych i jej wpływu na życie społeczności lokalnej (Działanie 9.2).
14.	Ocena wpływu wsparcia w zakresie inwestycji realizowanych w ramach OP 5 RPO-L2020 na powiązania sieci drogowej i kolejowej (wewnętrznej i zewnętrznej) oraz spójności terytorialnej województwa.	zewnętrzna	2021 r.	250 tys. zł	Celem badania będzie analiza i ocena wpływu realizowanych projektów na dostępność transportową województwa. Ponadto badana będzie także komplementarność interwencji z działaniami podejmowanymi w poprzedniej perspektywie finansowej.
15.	Ocena efektów wdrażania Programu oraz wpływu RPO-L2020 na osiągnięcie celów strategii Europa 2020.	zewnętrzna	2022 r.	200 tys. zł	Celem badania jest dokonanie oceny systemu realizacji RPO-L2020 oraz dotychczasowych efektów wdrażania Programu, a także ocena jego wpływu na osiągnięcie celów strategii Europa 2020.
16.	Ocena efektów działań RPO-L2020 realizowanych w ramach OP 3. <i>Gospodarka niskoemisyjna.</i>	zewnętrzna	2022 r.	200 tys. zł	Celem badania jest ocena dotychczasowych efektów wsparcia udzielonego w ramach Osi 3 Gospodarka niskoemisyjna, zarówno tych zamierzonych, jak i niezaplanowanych. W ramach badania zostanie sprawdzona skuteczność i efektywność wsparcia. Zostaną wskazane czynniki, które przyczyniły się do realizacji celów oraz bariery, które utrudniły osiągnięcie zamierzonych efektów w ramach OP 3. Badanie będzie koncentrować się na wpływie realizowanych działań na zmniejszenie uciążliwości ruchu drogowego, zwiększenie udziału ekologicznych środków transportu i ograniczanie źródeł niskiej emisji. Ewaluacja obejmie również zagadnienie efektywności energetycznej oraz kogeneracji, a także trafności i użyteczności systemu wsparcia OZE.
17.	Ocena wdrażanych programów zdrowotnych realizowanych w ramach Działania 6.7 RPO-L2020.	zewnętrzna	2023 r.	100 tys. zł	Celem badania będzie ocena Planów Działań jako narzędzia koordynacji wsparcia ze środków polityki spójności w obszarze zdrowia, a także zastosowania tego narzędzia do realizacji celów określonych w ramach RPO-L2020.

1. Ocena ex-ante ryzyka dla gwarancji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
OP 1 GOSPODARKA I INNOWACJE Działanie 1.5 Rozwój sektora MŚP (PI 3c) OP 3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA Działanie 3.1 Odnawialne źródła energii (PI 4a) Działanie 3.2 Efektywność energetyczna (PI 4c) Działanie 3.4 Kogeneracja (PI 4g) OP 6 REGIONALNY RYNEK PRACY Działanie 6.3 Wsparcie dla samozatrudnienia (PI 8iii) Fundusz: EFRR, EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowe
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	ex-ante
Cel badania	
Celem niniejszej ekspertyzy jest uzupełnienie (zrealizowanej w ramach odrębnego zlecenia) oceny ex ante, o której mowa z art. 37 ust. 2 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie wynikającym z treści aktu delegowanego nr 480/2014 odnoszącego się do gwarancji, które mogą wspierać realizację przedsięwzięć przyczyniających się do realizacji następujących celów tematycznych:	
CT 3. wzmocnianie konkurencyjności MŚP	
CT 4. wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	
CT 8 promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników	
Uzasadnienie badania	
Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego nakazuje - w przypadku instrumentów finansowych obejmujących gwarancje - konieczność przeprowadzenia dodatkowej ostrożnej oceny ex ante ryzyka dla gwarancji, uwzględniającej odpowiedni współczynnik mnożnikowy.	
Zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 480/2014 w przypadku gwarancji powinny być spełnione następujące wymogi:	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ należy osiągnąć odpowiedni współczynnik mnożnikowy między kwotą wkładu z programu przeznaczoną na pokrycie spodziewanych i niespodziewanych strat z nowych pożyczek lub innych instrumentów podziału ryzyka, które mają być pokryte z gwarancji, a wartością odpowiednich wypłaconych nowych pożyczek lub innych instrumentów podziału ryzyka, ✓ współczynnik mnożnikowy ustala się w oparciu o ostrożną ocenę ex ante ryzyka dla konkretnego oferowanego produktu gwarancyjnego, uwzględniając w szczególności warunki rynkowe, strategię inwestycyjną instrumentu finansowego oraz zasady oszczędności i efektywności. 	

Kryteria badania
<ul style="list-style-type: none"> • trafność • spójność • skuteczność • efektywność • użyteczność
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe
<p>Obszar problemowy: ostrożna ocena ex-ante ryzyka dla gwarancji</p> <p>Problemy badawcze w zakresie analizy wynikającej z Rozporządzenia delegowanego nr 480/2014 – ostrożna ocena ex-ante ryzyka dla gwarancji:</p> <p>Jaki szacuje się, w oparciu o ostrożną ocenę, poziom ryzyka dla proponowanych w ramach RPO-L2020 produktów gwarancyjnych – biorąc pod uwagę specyficzne warunki rynkowe w danym obszarze interwencji, zakładaną politykę inwestycyjną instrumentu finansowego oraz zasadami oszczędności i efektywności?</p> <p>Jaki jest, na podstawie przeprowadzonej ostrożnej oceny ex-ante ryzyka, współczynnik mnożnikowy¹, jaki powinien zostać osiągnięty w ramach RPO-L2020 przez każdy instrument finansowy oferujący gwarancje?</p> <p>W jakim czasie – na podstawie dostępnych prognoz gospodarczych – należy spodziewać się wystąpienia istotnych zmian warunków rynkowych uzasadniających aktualizację przedmiotowej oceny ex-ante ryzyka?</p> <p>Jakie jest zapotrzebowanie na produkty gwarancyjne w regionie? Czy dotychczasowa wielkość środków finansowych UE z okresu programowania 2007-2013 przeznaczonych na instrumenty finansowe oferujące gwarancje była wystarczająca? Czy na rynku jest zapotrzebowanie na nowe środki w przedmiotowym zakresie (jeżeli tak, to w jakiej wysokości), przyjmując również założenie, że utrzymana zostanie dotychczasowa wielkość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar interwencji?</p>
Ogólny zarys metodologii badania
Zastosowane podejście metodologiczne
<p>Na potrzeby realizacji badania wykorzystane zostaną, co najmniej następujące techniki badawcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza danych zastanych • Wywiady pogłębione z ekspertami z zakresu instrumentów finansowych, w tym z przedstawicielami pośredników finansowych, także oferujący gwarancje. • Analiza prawnicza z wykorzystaniem metod komparatystyki prawniczej. • Ankiety z przedsiębiorcami z Lubuskiego (MŚP) • Ankiety CATI z korzystającymi ze wsparcia zwrotnego i dotacyjnego w obszarze wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych • Ankiety CATI z korzystającymi ze wsparcia zwrotnego w obszarze efektywności energetycznej budynków mieszkaniowych z terenu województwa lubuskiego. • Ankiety CATI wśród odbiorców ostatecznych korzystających ze wsparcia zwrotnego, w tym gwarancji, poręczeń lub innych równoważnych produktów • Panel ekspertów - specjalistów z zakresu instrumentów finansowych/inżynierii finansowej ▪ Analiza prawnicza z wykorzystaniem metod komparatystyki prawniczej

¹ Współczynnik mnożnikowy rozumiany jest jako wielokrotność kwoty wkładu z programu operacyjnego przeznaczonej na pokrycie przewidywalnych i nieprzewidywalnych strat z nowych pożyczek/kredytów lub innych instrumentów podziału ryzyka, które mają być pokryte z gwarancji do wartości odpowiednich wypłaconych nowych pożyczek/kredytów lub innych instrumentów podziału ryzyka.

- Zogniskowany wywiad grupowy z ekspertami z zakresu instrumentów finansowych (w tym podmiotów oferujących gwarancje) oraz przedstawicielami IZ RPO-L2020, IP (WUP).
- Telefoniczne wywiady wspomagane komputerowo CATI wśród odbiorców ostatecznych.

Ponadto obliczony zostanie współczynnik mnożnikowy dla instrumentu finansowego oferującego gwarancje.

Opracowana metodologia musi uwzględniać możliwość wykonania na jej podstawie ponownej analizy oraz jej uaktualnienia, jeśli podczas wdrażania danego instrumentu finansowego Instytucja Zarządzająca uzna,

że przeprowadzona ocena ex-ante, stanowiąca podstawę do działania danego instrumentu finansowego, uległa dezaktualizacji z powodu zmian, jakie zaszły na rynku.

Zakres niezbędnych danych

Dane pochodzące od IZ RPO-L2020, informacje/dane zebrane od pośredników finansowych z województwa lubuskiego, instytucji finansowych, analizy dokumentów, aktów prawnych, wytycznych, strategii zebranych i przeanalizowanych badań ewaluacyjnych oraz innych analiz prowadzonych w regionie oraz w kraju, informacje uzyskane w trakcie wywiadów pogłębionych oraz grupowych z ekspertami z zakresu instrumentów finansowych, w tym z przedstawicielami pośredników finansowych, także oferujących gwarancje oraz przedstawicielami IZ RPO-L2020, IP (WUP), dane zebrane w trakcie telefonicznych wywiadów wspomaganych komputerowo CATI wśród odbiorców ostatecznych wsparcia, dane uzyskane z wykonanych obliczeń współczynnika mnożnikowego dla instrumentu finansowego oferującego gwarancje.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

I/II kwartał 2016 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

100 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020

Ewentualne komentarze / wątpliwości

2. Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych / działań oraz fundusz)	
Wszystkie osie priorytetowe Fundusz: EFRR, EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowa
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest ocena systemu wyboru projektów, w tym kryteriów wyboru projektów dla Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie2020. W kontekście obowiązującej w okresie 2014-2020 zasady warunkowości istotnym elementem niniejszej analizy jest również ocena kryteriów oraz procesu oceny i wyboru projektów z punktu widzenia realizacji wskaźników oraz kluczowych etapów wdrażania zawartych w systemie ram wykonania (w tym m.in. wpływ kryteriów oraz procesu naboru na strukturę i dynamikę wydatkowania środków finansowych).	
Uzasadnienie badania	
<p>Wybór projektów w ramach poszczególnych programów operacyjnych uzależniony jest od spełnienia kryteriów wyboru zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący danego programu (zgodnie z art. 110 ust. lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013). Właściwy dobór kryteriów jest kwestią niezwykle istotną, ponieważ od trafności i jakości wybranych do realizacji projektów zależy w dużej mierze efektywność i skuteczność realizacji całego programu operacyjnego. Prawidłowo dobrane kryteria powinny (zgodnie z art. 125 ust. 3 lit. a ww. rozporządzenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewnić, że operacje przyczynią się do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich priorytetów; być niedyskryminacyjne i przejrzyste; uwzględniać ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 niniejszego rozporządzenia. <p>Skuteczność programu operacyjnego determinowana jest przez wybór projektów spójnych z celami i logiką interwencji. Obiektywne, zrozumiałe, trafne i łatwo weryfikowalne kryteria wyboru projektów, wpisujące się w realizację celów programu, powinny służyć właściwej ocenie projektów i jednocześnie być pomocą dla potencjalnych beneficjentów, tj. jasno odzwierciedlać warunki, jakie musi spełniać projekt, aby uzyskać wsparcie.</p> <p>Przedmiotowa ewaluacja wchodzi w zakres badań obligatoryjnych zgodnie z projektem <i>Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020</i>.</p>	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • trafność • spójność • przewidywana skuteczność 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p>W planowanym projekcie można wyróżnić dwa główne pytania badawcze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czy przyjęte kryteria i system wyboru oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań sprzyjać będą wyborowi projektów, które w sposób optymalny przyczyniają się do osiągania celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich priorytetów RPO-L2020? 2. Czy przyjęte kryteria i system wyboru oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań RPO-L2020 są niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013? <p>Ocena systemu oraz procesu oceny i wyboru projektów dotyczyć będzie następujących zagadnień:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Prawidłowość rozplanowania konkursów (z uwzględnieniem czynników zewnętrznych niezależnych od IZ RPO) w kontekście celów działań i programu operacyjnego (w tym wskaźników realizacji oraz kluczowych etapów wdrażania uwzględnionych w ramach wykonania), potrzeb i możliwości potencjalnych wnioskodawców, cech projektów oraz potencjału instytucjonalnego instytucji dokonujących oceny i wyboru (rozplanowanie w czasie oraz podział środków), ✓ Transparentność i bezstronność systemu oceny i wyboru projektów, 	

- ✓ Sposób organizacji i sprawność realizacji procesu wyboru projektów w kontekście celów działań i programu operacyjnego:
 - Ogłoszenie naboru: dostępność informacji, czytelność i poprawność merytoryczna dokumentacji konkursowej, trafność zakresu i treści regulaminów konkursów w kontekście celów działań i programu, zakres wymaganych dokumentów,
 - Nabór wniosków: czas na składanie wniosków, potencjał administracyjny instytucji dokonujących naboru,
 - Ocena i wybór projektów: potencjał administracyjny i ekspercki, czas oceny, metody oceny, rekrutacja i system motywacyjny ekspertów dokonujących oceny, proces zatwierdzania wyników,
- ✓ Zdolność systemu do wyboru projektów innowacyjnych,
- ✓ Zdolność systemu do zapewnienia odpowiedniego poziomu komplementarności projektów,
- ✓ Funkcjonalność systemów informatycznych wspierających proces wyboru projektów.

W ramach obszaru dotyczącego sposobu sformułowania kryteriów wyboru projektów ocenie poddane będą m.in. następujące zagadnienia szczegółowe:

- ✓ obiektywność,
- ✓ mierzalność (weryfikowalność),
- ✓ jednoznaczność i precyzyjność,
- ✓ poprawność merytoryczna,
- ✓ spójność wewnętrzna w ramach poszczególnych konkursów.

W ramach obszaru dotyczącego skuteczności systemu kryteriów wyboru projektów analizie i ocenie poddane zostaną m.in. następujące zagadnienia szczegółowe:

- ✓ spójność kryteriów z założeniami i celami działania i programu operacyjnego (w tym wskaźniki realizacji oraz kluczowymi etapami wdrażania uwzględnionymi w ramach wykonania),
- ✓ adekwatność znaczenia (wagi) przypisanego danemu kryterium z punktu widzenia celów działania i programu operacyjnego (w tym założeń ram wykonania),
- ✓ istotność kryteriów (m.in. identyfikacja kryteriów pominiętych, a istotnych z punktu widzenia celów działania i programu, w tym założeń ram wykonania i/lub eliminacja kryteriów nieistotnych),
- ✓ zdolność kryteriów do wpływania na realną jakość przedkładanych projektów (zagadnienie dotyczy wpływu kryteriów na realną jakość projektów w odróżnieniu od wpływu kryteriów jedynie na treść wniosku o dofinansowanie; celem oceny w tym zakresie jest sformułowanie rekomendacji służących zapobieganiu zjawisku przygotowywania wniosków pod wymagane kryteria i związaną z nimi punktacją przy jednoczesnym braku przełożenia treści wniosku na późniejszą realną jakość projektu (w tym w szczególności produkty i rezultaty)),
- ✓ zdolność kryteriów do wyboru projektów innowacyjnych,
- ✓ zagrożenie dyskryminacji określonych grup potencjalnych beneficjentów oraz grup docelowych,
- ✓ spójność z zasadami realizacji polityk horyzontalnych.

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Poniżej podany został minimalny zakres proponowanych technik badawczych. Szczegółowe rozstrzygnięcia dotyczące adekwatnych ze względu na specyfikację programu metod badawczych zostaną przedstawione na etapie definiowania zakresów badań oraz w raportach metodologicznych.

Minimum metodologiczne:

Analiza danych zastanych, w szczególności dokumentacji programowej, Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO-L2020, kryteriów wyboru projektów w ramach RPO-L2020, regulaminu przeprowadzania konkursów, regulaminu komisji oceniających projekty (KOP), raportów z ewaluacji przeprowadzonych uprzednio, a dotyczących zagadnienia, dokumenty określające ramy prawne (prawa krajowego i unijnego) i wymogi dla systemu oceny i kryteriów wyboru projektów itp.

Wywiady indywidualne i grupowe z przedstawicielami instytucji zaangażowanych w realizację danego programu, ze szczególnym uwzględnieniem osób odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie, ekspertami oceniającymi wnioski (spoza ww. instytucji), partnerami społecznymi (m.in. uczestniczącymi w KM), beneficjentami (w tym potencjalnymi) danego programu.

Panele eksperckie.

Zakres niezbędnych danych
Zakres danych w posiadaniu IZ/IP (dokumentacja konkursowa, dokumentacja programowa, dokumentacja projektowa).
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
III/IV kwartał 2016 r.
Szacowany koszt badania
Ok. 200 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
Jednostka ewaluacyjna RPO-L2020.
Ewentualne komentarze
-

3. Ewaluacja systemu zarządzania i wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe Fundusz: EFRR, EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowa
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	on-going
Cel badania	
<p>Celem badania jest ocena funkcjonowania systemu zarządzania i wdrażania RPO-L2020 (w tym realizacji Pomocy technicznej), identyfikacja oraz analiza barier i problemów organizacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu oraz zaproponowanie sposobów zwiększenia jego skuteczności i efektywności. Przedmiotem badania będzie w szczególności ocena spójności funkcjonującego systemu wdrażania programu, w tym sprawność działania poszczególnych instytucji, ich efektywność w wypełnianiu zadań oraz jakość systemu przepływu informacji pomiędzy nimi, jak również analiza struktury instytucjonalnej, rozwiązań proceduralnych, potencjału kadrowego, zasobów materialnych i niematerialnych podmiotów zarządzających i wdrażających RPO-L2020.</p>	
Uzasadnienie badania	
Badanie obligatoryjne, wymagane w <i>Wytycznych w zakresie systemu ewaluacji polityki spójności oraz realizacji ewaluacji programów operacyjnych perspektywy 2014-2020</i> . Realizacja badania wynika z konieczności oceny działania systemu w celu wdrożenia usprawnień, warunkujących skuteczną i efektywną realizację RPO-L2020.	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • skuteczność • efektywność • użyteczność 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p>W ramach ewaluacji zweryfikowane zostanie czy założony w RPO-L2020 system zarządzania i wdrażania działa prawidłowo, a jeśli nie – to co należy udoskonalić. Ponadto ocenione zostaną zdolności absorpcyjne beneficjentów oraz obciążenia administracyjne, a także zidentyfikowane zostaną bariery i potrzeby poszczególnych instytucji i grup odbiorców wsparcia. Ewaluacja obejmie ocenę procesów i regulujących je procedur. W ramach badania ocenie zostanie poddana komunikacja wewnętrzna w ramach poszczególnych instytucji oraz zewnętrzna pomiędzy instytucjami.</p>	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
<p>Zakres badania można podzielić na trzy zasadnicze obszary:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obszar badawczy: Zarządzanie zasobami ludzkimi w instytucjach zaangażowanych we wdrażanie RPO-L2020; 2. Obszar badawczy: Współpraca osób i struktur w instytucjach zaangażowanych we wdrażanie RPO-L2020; 3. Obszar badawczy: Adekwatność procedur stosowanych w procesie wdrażania RPO-L2020. <p>W celu kompleksowej oceny systemu zarządzania i wdrażania RPO-L2020 zarysowane powyżej obszary badawcze wskazują na konieczność zastosowania różnych narzędzi i metod badawczych. W badaniu wykorzystywane powinny być zarówno dane ilościowe, jak i jakościowe. Metody badawcze będą bazować na analizie DR (system realizacji programu, procedury wewnętrzne instytucji, opis funkcji i procedur), obserwacji oraz pogłębionych badaniach jakościowych z kluczowymi instytucjami zaangażowanymi w proces zarządzania i wdrażania Programu, a także analizie ścieżki krytycznej w celu wskazania obszarów przejścia pomiędzy zadaniami i wskazania „wąskich gardeł” w realizacji danego procesu.</p>	
Zakres niezbędnych danych	
Zakres danych w posiadaniu IZ/IP.	
Organizacja badania	
Ramy czasowe realizacji badania	
I etap: 2016 r.	

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
150 tys.
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020.
Ewentualne komentarze / wątpliwości
-

4. Ewaluacja postępów wsparcia MŚP w województwie lubuskim w perspektywie 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
OP 1 GOSPODARKA I INNOWACJE Działanie 1.1 <i>Badania i innowacje</i> (PI 1b) Działanie 1.2 <i>Rozwój przedsiębiorczości</i> (PI 3a) Działanie 1.4 <i>Promocja regionu i umiędzynarodowienie sektora MŚP</i> (PI 3b) Działanie 1.5 <i>Rozwój sektora MŚP</i> (PI 3c) OP 6 REGIONALNY RYNEK PRACY Działanie 6.3 <i>Wsparcie dla samozatrudnienia</i> (PI 8iii) Działanie 6.5 <i>Usługi rozwojowe dla MMŚP</i> (PI 8v) Działanie 6.6 <i>Adaptacja przedsiębiorstw do zmian</i> (PI 8v) Fundusz: EFR, EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowa
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	on going
Cel badania	
<p>Celem głównym badania jest ocena wsparcia przedsiębiorstw w województwie lubuskim na podstawie pierwszych doświadczeń wdrażania RPO-L2020.</p> <p>Cel główny realizowany będzie poprzez osiągnięcie następujących celów szczegółowych:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ocena użyteczności interwencji dotychczas realizowanych w ramach RPO-L2020 w kontekście potrzeb i problemów sektora przedsiębiorstw.2. Ocena wpływu interwencji wspieranych środkami RPO-L2020 na rozwój społeczny i gospodarczy regionu w kontekście realizacji celów dokumentów strategicznych dla województwa.3. Ocena wpływu interwencji realizowanych w ramach RPO-L2020 na rozwój przedsiębiorczości i przedsiębiorstw w regionie.4. Ocena skuteczności i trafności wsparcia skierowanego do MŚP w ramach RPO-L2020.5. Ocena jakości oferowanego w ramach RPO-L2020 wsparcia dla MŚP, a także identyfikacja czynników decydujących o jego skuteczności.6. Analiza realizowanych w ramach RPO-L2020 interwencji pod kątem założeń systemu wsparcia specjalizacji regionalnych.	
Uzasadnienie badania	
<p>Zadaniem niniejszego badania jest dostarczenie wiedzy i dowodów (<i>evidence</i>) na temat skuteczności i efektywności interwencji publicznych, realizowanych w ramach polityki spójności 2014-2020 w regionie, ukierunkowanych na wsparcie przedsiębiorstw i przedsiębiorczości.</p> <p>Ewaluacja służyć będzie weryfikacji poprawności założeń wsparcia przedsiębiorstw, przyjętych na etapie formułowania celów i zakresu realizacji RPO-L2020. W szczególności ewaluacja pozwoli sprawdzić, czy:</p> <ul style="list-style-type: none">• dostępne formy wsparcia przedsiębiorstw umożliwiają osiągnięcie postawionych celów na poziomie RPO-L2020,• system wyboru projektów prowadzi do wyboru przedsięwzięć o zakładanych cechach (np. poziom innowacyjności, oczekiwana skuteczność interwencji, wpisywanie się w założenia systemu wsparcia specjalizacji regionalnych, w tym inteligentnych specjalizacji, potencjalny i faktyczny wpływ wybieranych projektów na tworzenie nowych miejsc pracy),• udzielone wsparcie przynosi zakładane zmiany na poziomie wspartych przedsiębiorstw (biorąc pod uwagę ich perspektywę),• kontekst realizacji Programu nie zmienił się na tyle, by była konieczna korekta realizowanych działań,• system monitorowania jest kompletny (zarówno z punktu widzenia możliwości śledzenia postępów realizacji interwencji, jak również jej późniejszej ewaluacji), jak również zapewnia wysoką jakość danych.	

Badanie zostanie przeprowadzone po zakończeniu wdrażania projektów wyłonionych w pierwszych konkursach. Na tym etapie możliwe będzie wprowadzenie ewentualnych modyfikacji do systemu wdrażania. Kluczowe dla podjęcia działań korekcyjnych będą wyniki weryfikacji teorii interwencji w oparciu o zebrany materiał empiryczny, w tym dane na temat zmian na poziomie wspartych przedsiębiorstw. Z tego punktu widzenia, konieczna będzie również analiza kontekstu realizacji Programu (czy nie uległa istotnej zmianie w porównaniu do diagnozy sytuacji na etapie formułowania RPO) oraz sposobu adaptacji przedsiębiorców do warunków udzielania wsparcia (w tym stopień ich oportunistyczności – tj. ustalenie do jakiego stopnia podmioty rzeczywiście identyfikują się z wyznaczonymi celami RPO – np. poprzez wbudowanie ich w wieloletnią strategię rozwoju przedsiębiorstwa – a do jakiego stopnia ma to charakter jedynie fasadowy – tj. podmioty realizują projekty określonego typu, tylko i wyłącznie dlatego, że w danym obszarze dostępne jest finansowanie publiczne).

Kryteria badania

- skuteczność
- trafność
- efektywność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Obszary problemowe:

- Ocena użyteczności, skuteczności i trafności interwencji dotychczas realizowanych w ramach RPO-L2020 w kontekście potrzeb i problemów sektora przedsiębiorstw;
- Ocena jakości oferowanego w ramach RPO-L2020 wsparcia dla MŚP, a także identyfikacja czynników decydujących o jego skuteczności;
- Analiza realizowanych w ramach RPO-L2020 interwencji pod kątem założeń systemu wsparcia specjalizacji regionalnych.

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Badanie wykorzysta zarówno jakościowe, jak i ilościowe techniki gromadzenia i analizy danych. Punktem wyjścia będzie analiza logiki wsparcia przedsiębiorstw w ramach badanych priorytetów inwestycyjnych. Odtworzenie logiki interwencji powinno pokazywać schemat logiczny wsparcia z uwzględnieniem relacji pomiędzy realizowanymi działaniami a oczekiwanymi efektami oraz przyjęte założenia i warunki wdrażania Programu.

Powyższa – koncepcyjna faza badania – będzie bazować zarówno na analizie danych zastanych, jak również na danych zebranych w drodze badań jakościowych. W szczególności logika interwencji będzie uwzględniać takie dokumenty jak:

- RPO-L2020,
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO-L2020,
- Umowa Partnerstwa,
- Wytyczne dot. kwalifikowalności wydatków,
- Kryteria wyboru projektów,
- Wyniki ewaluacji systemu wyboru projektów.

Po fazie koncepcyjnej badania, przyjęta logika poddana zostanie weryfikacji, z wykorzystaniem:

- wyników naboru projektów, z uwzględnieniem szczegółowych informacji o ocenie poszczególnych wniosków,
- danych monitoringowych, uwzględniających informacje o poziomie realizacji wskaźników programowych i projektowych,
- informacji pochodzących z wniosków o dofinansowanie projektów (informacje na temat innowacyjności projektów, zakładanych celów, komplementarności projektów z celami RPO),
- danych pozyskanych od beneficjentów na temat zmian wywołanych realizacją interwencji, w tym ich opinii na temat użyteczności otrzymanego wsparcia.

Badania beneficjentów zostaną przeprowadzone z wykorzystaniem technik ilościowych (badania sondażowe) oraz jakościowych (wywiady indywidualne / wywiady grupowe, analiza przypadków).

Zakres niezbędnych danych

- szczegółowe dane o punktacji poszczególnych wniosków o dofinansowanie,
- dane monitoringowe,

- wnioski o dofinansowanie,
- dane pozyskane od beneficjentów.

Organizacja badania	
Ramy czasowe realizacji badania	
2017 r./ 2018 r.	
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia	
150 tys. zł	
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania	
-	

5. Ocena wpływu wsparcia kierowanego do osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
<p>OP 6 REGIONALNY RYNEK PRACY Działanie 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy i jednocześnie nie posiadających zatrudnienia realizowana przez powiatowe urzędy pracy (PI 8i) Działanie 6.2 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy niezarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (PI 8i) Działanie 6.3 Wsparcie dla samozatrudnienia (PI 8iii) OP 7 RÓWNOWAGA SPOŁECZNA Działanie 7.1 Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej. Działanie 7.2 Programy aktywnej integracji realizowane przez powiatowe centra pomocy rodzinie. Działanie 7.3 Programy aktywnej integracji realizowane przez inne podmioty Działanie 7.4 Aktywne włączenie w ramach podmiotów integracji społecznej. Fundusz: EFS</p>	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	on-going
Cel badania	
<p>Celem badania ewaluacyjnego jest kompleksowa analiza i ocena wpływu interwencji na sytuację niepracujących uczestników projektów. Szczegółowe cele badania będą koncentrowały się na następujących obszarach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza regionalnego rynku pracy obejmująca przyczyny spadku stopy bezrobocia wraz ze wskazaniem jego obecnego stanu. 2. Ocena stopnia, w jakim projekty realizowane w ramach Osi Priorytetowej 6 i 7 RPO-L2020 w województwie lubuskim przyczyniły się do poprawy położenia osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w województwie lubuskim, z uwzględnieniem roli, jaką odegrały w tym procesie poszczególne podmioty realizujące projekty. 3. Ocena efektywności i skuteczności wsparcia udzielonego osobom z grup znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, tj. kobiet, osób w wieku 50+, z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych i osób o niskich kwalifikacjach. 4. Analiza wsparcia oferowanego osobom niepracującym w ramach projektów objętych badaniem i ocena wpływu tych działań na sytuację uczestników projektów, zwłaszcza na ich zdolność do zatrudnienia (lepsza sytuacja na rynku pracy). 5. Analiza i ocena użyteczności oraz adekwatności zastosowanych działań aktywizacyjnych do realnych potrzeb tych osób i możliwości wykorzystania na regionalnym rynku pracy nabytych, w wyniku udziału w projekcie, kompetencji i kwalifikacji. 6. Analiza wsparcia oferowanego w ramach projektów obejmujących udzielenie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, uwzględniająca rodzaj beneficjentów oferujących wsparcie w ramach projektów, terytorialny zasięg udzielanego wsparcia oraz jego zakres merytoryczny. 	
Uzasadnienie badania	
<p>Wsparcie w ramach RPO-L2020 jest realizowane w kierunkach zapewniających rozwój województwa, jak również eliminacji barier ograniczających aktywność na rynku pracy. Priorytetowo traktowane są: praktyczne formy wsparcia automatycznie dające – oprócz umiejętności – doświadczenie w pracy zawodowej, popytowy system udzielania pomocy pozwalający na trafniejszy dobór form wsparcia, zgodny z potrzebami rynku pracy, współpraca międzysektorowa zapewniająca szeroką gamę rozwiązań sytuacji problemowych oraz działania związane z aktywizacją zawodową (obszar OP 6 i 7). Realizacja badania wynika również z obowiązku przeprowadzenia ewaluacji wpływu dla osi priorytetowych RPO-L2020. Przedmiotowe badanie będzie obejmować Oś Priorytetową 6 Regionalny rynek pracy oraz Oś Priorytetową 7 Równowaga społeczna.</p>	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • trafność 	

- skuteczność
- efektywność
- użyteczność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Kluczowe pytania badawcze:

- Jaka jest skala zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów, rozumiana jako podjęcie zatrudnienia (w tym zatrudnienie na własny rachunek)?
- Jaki jest efekt „wyciekania” – ilu spośród uczestników projektów opuściło teren województwa lubuskiego?
- Jakie czynniki wpływają na osiągnięte efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia?
- Jaka jest efektywność kosztowa osiąganych efektów?
- Jaki jest wpływ polityki krajowej na skuteczność interwencji?
- Czy dzięki projektom EFS zwiększyła się skala i jakość współpracy między instytucjami pomocy społecznej i rynku pracy oraz trzecim sektorem, mającej na celu wsparcie osób najbardziej oddalonych od rynku pracy?
- Czy oferowane wsparcie w ramach projektów odpowiada realnym potrzebom uczestników w zakresie zmiany ich sytuacji na rynku pracy?
- W jakim stopniu wsparcie w ramach EFS odpowiada na zdiagnozowane problemy zawarte w Rekomendacjach Rady dla Polski (Country Specific Recommendations) i Country Report dla Polski na poziomie regionalnym?
- Czy wsparcie udzielane w ramach EFS odpowiada na wyzwania w regionie, w szczególności w odniesieniu do aktualnej diagnozy społeczno – ekonomicznej województwa?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Ocena wpływu interwencji oparta zostanie o komponent ewaluacji opartej na teorii. W ramach badania uwzględniona zostanie analiza logiki interwencji, koncentrująca się przede wszystkim na ocenie kryteriów wyboru projektów oraz ukierunkowaniu interwencji na poszczególne grupy docelowe. Ponadto analizie poddane zostaną mechanizmy oddziaływania interwencji na sytuację uczestnika, z uwzględnieniem kontekstu interwencji, sytuacji uczestnika, rodzaju i jakości oferowanego wsparcia. Szczególny nacisk zostanie położony na analizę uczestników objętych wsparciem w ramach projektów aktywnej integracji oraz wsparciem podmiotów ekonomii społecznej o charakterze integracyjnym – jest to konieczne dla lepszego rozpoznania czynników wpływających na skuteczność tego wsparcia. Pozwoli to też lepiej zrozumieć prawidłowości obserwowane na podstawie danych ilościowych. Badanie bazujące na teorii prowadzone będzie głównie na podstawie danych jakościowych: grup focusowych, wywiadów indywidualnych, studiów przypadku. W ramach przedmiotowego badania wykorzystane zostaną wartości wskaźników rezultatu długoterminowego wyliczone dzięki danym administracyjnym ZUS.

Zakres niezbędnych danych

SL 2014 – dane uczestników projektów

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

2017 r./2018 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

100 tys. zł.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka ewaluacyjna RPO-L2020

Ewentualne komentarze / wątpliwości

-

6. Ocena efektów wsparcia udzielonego w ramach Działania 7.6 Wsparcie dla OWES i ROPS we wzmacnianiu sektora ekonomii społecznej

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
OP 7. RÓWNOWAGA SPOŁECZNA Działanie 7.6 Wsparcie dla OWES i ROPS we wzmacnianiu sektora ekonomii społecznej (PI 9v) Fundusz: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	on-going
Cel badania	
<p>Celem badania jest dokonanie oceny przyjętego systemu wsparcia i jego dotychczasowych efektów w ramach PI 9v RPO-L2020.</p> <p>Cel główny realizowany będzie poprzez osiągnięcie następujących celów szczegółowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena systemu wsparcia ekonomii społecznej w województwie lubuskim. 2. Ocena rodzaju i zakresu potrzeb związanych z rozwojem oraz poprawą jakości funkcjonowania sektora ekonomii społecznej w regionie. 3. Ocena działalności instytucji wspierających podmioty ekonomii społecznej. 4. Ocena wpływu podjętych działań na wzmocnienie sektora ekonomii społecznej (z uwzględnieniem podziału na koordynację ekonomii społecznej - ROPS i ośrodki wsparcia ekonomii społecznej). 5. Ocena skuteczności udzielonego wsparcia na rzecz podmiotów ekonomii społecznej. 6. Ocena wsparcia udzielonego na rzecz tworzenia miejsc pracy (dotychczasowa liczba utworzonych miejsc pracy, dotychczasowy średni koszt miejsca pracy, dotychczas przeznaczone środki na utworzenie miejsc pracy). 7. Ocena jakości działań i usług świadczonych przez OWES i ROPS. 	
Uzasadnienie badania	
<p>Rozwój sektora ekonomii społecznej warunkuje przede wszystkim wsparcie otoczenia przedsiębiorstw społecznych, których trudności rozwojowe różnią się od występujących w tradycyjnej przedsiębiorczości i wymagają szczególnej uwagi. Gospodarka społeczna to stosunkowo nowy obszar wsparcia, więc istnieje potrzeba całościowej oceny sposobu realizacji działań w tym zakresie, ich rezultatów w obszarze instytucjonalnym i jednostkowym, a także wypracowanych dotąd systemowych rozwiązań służących dalszemu rozwojowi tego sektora w regionie.</p> <p>Ocenie podlegać będzie m.in. rodzaj i zakres potrzeb, związanych z rozwojem oraz poprawą jakości funkcjonowania sektora gospodarki społecznej.</p> <p>Istotne będzie przeprowadzenie oceny wsparcia sektora ekonomii społecznej pod kątem użyteczności, skuteczności i trafności w stosunku do aktualnych i przyszłych potrzeb tego sektora oraz strategicznych kierunków rozwoju regionu. Z uwagi na to, że rozwój ekonomii społecznej jest kwestią złożoną, badanie obejmować będzie nie tylko analizę przeżywalności utworzonych miejsc pracy, lecz również szerszą ocenę skuteczności i efektywności wsparcia.</p>	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • skuteczność • efektywność • trafność 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	

- Czy szczegółowe obszary działania w zakresie realizowanych przez ROPS i OWES usług odpowiadają celom RPO-L2020?
- Jaka jest skuteczność różnych form wsparcia udzielanego przez ROPS i OWES poszczególnym grupom uczestników projektu?
- Czy funkcjonujące obecnie mechanizmy koordynacji i wspierania ekonomii społecznej sprzyjają jej rozwojowi (na poziomie regionalnym)? Czy przyjęty model interwencji jest optymalny? Jeżeli tak to dlaczego? Jeżeli nie to dlaczego?
- Jaki rodzaj udzielonego wsparcia jest najbardziej trafny dla PES/PS? Jaki rodzaj wsparcia był dla PES/PS najmniej adekwatny? O jakie wsparcie należy uzupełnić w przyszłości działania na rzecz PES/PS?
- Jakie korzyści społeczno-ekonomiczne i w jakim stopniu zostały osiągnięte przez PES/PS, dzięki wsparciu OWES? Jakie efekty społeczne a jakie zatrudnieniowe w PES/PS można przypisać wsparciu ze strony OWES?
- Czy funkcjonujące obecnie mechanizmy koordynacji i wspierania ekonomii społecznej sprzyjają jej rozwojowi (na poziomie regionalnym)?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Rozwój przedsiębiorstw społecznych jest zależny od wielu czynników, zarówno po stronie podażowej, jak i popytowej. Analiza wpływu interwencji na rozwój sektora ekonomii społecznej wymaga podejścia bazującego na teorii, koncentrującego się na wyjaśnieniu i ocenie zależności pomiędzy poszczególnymi elementami interwencji, a rozwojem przedsiębiorstw społecznych. Dlatego też punktem wyjścia do badania będzie m.in. staranne odtworzenie szczegółowego modelu interwencji, w tym ocena kryteriów wyboru projektów, analiza struktury wspartych podmiotów, analiza oddziaływania na otoczenie przedsiębiorstw społecznych. Model logiczny będzie uwzględniał zarówno szczegółową analizę na poziomie programu, jak i odtworzenie logiki interwencji na poziomie każdego z ośrodków wsparcia ekonomii społecznej (OWES).

Badanie będzie mieć przede wszystkim charakter jakościowy. Dodatkowo przeprowadzone zostanie badanie ilościowe. Metody i techniki badawcze wykorzystywane do przedmiotowej ewaluacji zostaną zaproponowane na etapie przygotowania dokumentacji przetargowej.

Zakres niezbędnych danych

Dane zastane:

- dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne),
- dane z SL2014,
- dane z wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność,
- raporty końcowe z badań,
- regionalne dane statystyczne, ogólnodostępne,
- dane dotyczące liczby i jakości miejsc pracy we wspartych przedsiębiorstwach społecznych (w momencie utworzenia przedsiębiorstwa lub utworzenia miejsca pracy w istniejącym przedsiębiorstwie społecznym lub w momencie otrzymania dotacji).

Dane pierwotne:

- beneficjenci (podejście ilościowe lub jakościowe),
- instytucje systemu RPO-L2020 (podejście jakościowe),
- eksperci.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania
2017 r./2018 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
150 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020
Ewentualne komentarze / wątpliwości
-

7. Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
<p>OP 8. NOWOCZESNA EDUKACJA</p> <p>Działanie 8.1 <i>Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej</i> (PI 10i)</p> <p>Działanie 8.2 <i>Wyrównywanie dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie ogólnym oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych</i> (PI 10i)</p> <p>Działanie 8.3 <i>Upowszechnienie kształcenia ustawicznego związanego z nabywaniem i doskonaleniem kwalifikacji zawodowych</i> (PI 10iii)</p> <p>Działanie 8.4 <i>Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego</i> (PI 10iv)</p> <p>Działanie 8.5 <i>Doskonalenie umiejętności zawodowych osób dorosłych</i> (PI 10iv)</p> <p>OP 9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA</p> <p>Działanie 9.3 <i>Rozwój infrastruktury edukacyjnej</i> (PI 10a)</p> <p>Fundusz: EFS, EFRR</p>	
Typ badania (wpływu, procesowe)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	On-going
Cel badania	
Celem badania jest ocena realizacji działań na rzecz edukacji w regionie podejmowanych w ramach RPO-L2020.	
Uzasadnienie badania	
<p>Dotychczasowa interwencja Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego uwidoczniała konieczność skutecznej koncentracji i intensyfikacji działań polegających na upowszechnieniu idei uczenia się przez całe życie. Wyzwaniem pozostaje niedopasowanie umiejętności pracowników do wymagań miejsc pracy, oraz rozmieszczenie siły roboczej, w tym także wykwalifikowanych kadr. W ramach RPO-L2020 wsparcie systemu edukacji znajduje się w Osi Priorytetowej 8 <i>Nowoczesna edukacja</i> finansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Osi Priorytetowej 9 <i>Infrastruktura społeczna</i> finansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Realizowane projekty mają przyczynić się do zapewnienia wysokiego poziomu nauczania na wszystkich szczeblach, poprawy warunków realizacji procesu kształcenia oraz podniesienia jakości infrastruktury edukacyjnej w województwie lubuskim, co w konsekwencji powinno przełożyć się na niwelowanie wskazanych problemów. Realizacja przedmiotowego badania pozwoli poddać pogłębionej analizie jakość procesu edukacji w regionie, adekwatność interwencji z punktu widzenia poprawiania jakości edukacji i osiągnięte w tym zakresie efekty. W ramach przedmiotowego badania dokonana zostanie ocena realizacji projektów wyłonionych zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym. Badanie obejmie cztery obszary związane z edukacją przedszkolną, ogólną, zawodową i dorosłych.</p> <p>Edukacja przedszkolna stanowi podstawę dalszego kształcenia, a dobry start szkolny decyduje o dalszych losach edukacyjnych człowieka.</p> <p>Interwencja w obszarze edukacji szkolnej ma na celu poprawę jakości i dostępności edukacji w regionie, a pośrednio zwiększenie szans na zatrudnienie przyszłych absolwentów lubuskich szkół. Udzielone wsparcie powinno dać podstawę do dalszego rozwijania umiejętności zgodnie z predyspozycjami uczniów oraz pozwalać na względnie łatwą możliwość nabywania nowych kwalifikacji już po zakończeniu etapu edukacji formalnej.</p> <p>Dynamicznie zmieniający się rynek pracy, wdrażanie nowych technologii i systemów produkcji wymuszają wprowadzenie zmian w systemie oświaty w odniesieniu do szkół zawodowych. Skuteczna edukacja zawodowa wymaga poprawienia bazy dydaktycznej, jakości nauczania oraz nawiązania szerszej współpracy z potencjalnymi pracodawcami. Wsparcie udzielane w ramach RPO obejmuje</p>	

działania ukierunkowane na przeprowadzenie formalnej oceny i certyfikacji umiejętności i kompetencji osiągniętych przez uczestników wsparcia. Analizie będzie poddana komplementarność wsparcia w ramach EFRR i EFS w zakresie inwestycji w edukację w regionie. Dodatkowo wyniki badania będą podstawą do szacowania wskaźnika rezultatu długoterminowego: Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują dwa lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS.

Kryteria badania

- skuteczność
- trafność/adekwatność
- efektywność
- użyteczność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Kluczowe pytania badawcze przyporządkowano do czterech obszarów:

- Edukacja przedszkolna
 1. Czy wsparcie zaplanowane w ramach RPO-L2020 finansowane ze środków EFS w obszarze edukacji przedszkolnej odpowiada na wyzwania w regionie, w szczególności w odniesieniu do aktualnej sytuacji społeczno – ekonomicznej oraz potrzeb edukacyjnych województwa? Czy kryteria wyboru projektów i regulaminy konkursów zapewniają wybór projektów, które odpowiadają na aktualne potrzeby?
 2. Jakie typy działań podejmowanych w projektach z obszaru edukacji przedszkolnej dominują w ramach RPO-L2020? Czy działania realizowane ze środków EFRR stanowią uzupełnienie dla interwencji podejmowanej w ramach EFS?
 3. Które typy projektów są najbardziej skuteczne, tzn. osiągnęły najlepsze efekty (analiza postępu rzeczowego wskaźników) a które najbardziej efektywne, tj. mierzone stosunkiem poniesionych nakładów do osiągniętych efektów?
 4. Czy efekty podobne do uzyskanych w projektach z obszaru edukacji przedszkolnej można było osiągnąć bez wsparcia środkami Programu lub przy niższych nakładach?
 5. Jaka jest efektywność kosztowa utworzenia jednego miejsca wychowania przedszkolnego oraz dostosowania jednego miejsca do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami?
 6. Jakie czynniki wpływają na osiągnięte efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia?
 7. Czy wsparcie udzielone beneficjentom RPO-L2020 przyczynia się do podniesienia jakości kształcenia w porównaniu z instytucjami, które nie korzystały ze środków Programu?
 8. Jakie bariery i trudności w realizacji projektów z obszaru edukacji przedszkolnej występują w ramach RPO-L2020?
 9. Jaka jest dostępność do usług opieki nad dzieckiem w wieku przedszkolnym w województwie lubuskim i jak zmieniła się w wyniku interwencji (w tym analiza terytorialna)?
 10. Jaka jest trwałość nowoutworzonych miejsc wychowania przedszkolnego?
 11. W jakim stopniu wsparcie w ramach EFS odpowiada na zdiagnozowane problemy zawarte w Rekomendacjach Rady dla Polski (Country Specific Recommendations) i Country Report dla Polski na poziomie regionalnym?
 12. Jak można wskazać dobre praktyki z realizacji projektów RPO-L2020 w obszarze edukacji przedszkolnej?

- Kształcenie ogólne

1. Czy wsparcie zaplanowane w ramach RPO-L2020 finansowane ze środków EFS w obszarze edukacji ogólnej odpowiada na wyzwania w regionie, w szczególności w odniesieniu do aktualnej sytuacji społeczno – ekonomicznej oraz potrzeb edukacyjnych województwa? Czy kryteria wyboru projektów i regulaminy konkursów zapewniają wybór projektów, które odpowiadają na aktualne potrzeby?
2. Jakie typy działań podejmowanych w projektach z obszaru edukacji ogólnej dominują w ramach RPO-L2020? Czy działania realizowane ze środków EFRR stanowią uzupełnienie dla interwencji podejmowanej w ramach EFS?

3. Które typy projektów są najbardziej skuteczne, tzn. osiągnęły najlepsze efekty (analiza postępu rzeczowego wskaźników) a które najbardziej efektywne, tj. mierzone stosunkiem poniesionych nakładów do osiągniętych efektów?

4. Czy efekty podobne do uzyskanych w projektach z obszaru edukacji ogólnej można było osiągnąć bez wsparcia środkami Programu lub przy niższych nakładach?

5. Jaka jest efektywność kosztowa podniesienia kompetencji lub umiejętności uniwersalnych uczniów?

6. Jakie czynniki wpływają na osiągane efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia?

7. Czy wsparcie udzielone beneficjentom RPO-L2020 przyczynia się do podniesienia jakości kształcenia w porównaniu z instytucjami, które nie korzystały ze środków Programu?

8. Jakie bariery i trudności w realizacji projektów z obszaru edukacji ogólnej występują w ramach RPO-L2020?

9. W jakim stopniu wsparcie w ramach EFS odpowiada na zdiagnozowane problemy zawarte w Rekomendacjach Rady dla Polski (Country Specific Recommendations) i Country Report dla Polski na poziomie regionalnym?

10. Jakie można wskazać dobre praktyki z realizacji projektów RPO-L2020 w obszarze edukacji ogólnej?

11. Czy wsparcie udzielone w ramach EFS na projekty edukacji ogólnej realizuje założenia określone w Programie Rozwoju Innowacji Województwa Lubuskiego?

- Kształcenie zawodowe

1. Czy wsparcie zaplanowane w ramach RPO-L2020 finansowane ze środków EFS w obszarze edukacji zawodowej odpowiada na wyzwania w regionie, w szczególności w odniesieniu do aktualnej sytuacji społeczno – ekonomicznej oraz potrzeb edukacyjnych województwa? Czy kryteria wyboru projektów, regulaminy konkursów i wezwania do złożenia wniosków zapewniają wybór projektów, które odpowiadają na aktualne potrzeby?

2. Jakie typy działań podejmowanych w projektach z obszaru edukacji zawodowej dominują w ramach RPO-L2020? Czy działania realizowane ze środków EFRR stanowią uzupełnienie dla interwencji podejmowanej w ramach EFS? Czy występuje komplementarność działań na poziomie krajowym i regionalnym?

3. Które typy projektów są najbardziej skuteczne, tzn. osiągnęły najlepsze efekty (analiza postępu rzeczowego wskaźników) a które najbardziej efektywne, tj. mierzone stosunkiem poniesionych nakładów do osiągniętych efektów?

4. Czy efekty podobne do uzyskanych w projektach z obszaru edukacji zawodowej można było osiągnąć bez wsparcia środkami Programu lub przy niższych nakładach?

5. Jakimi czynniki wpływają na osiągane efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia?

6. Czy wsparcie udzielone beneficjentom RPO-L2020 przyczynia się do podniesienia jakości kształcenia w porównaniu z instytucjami, które nie korzystały ze środków Programu?

7. Czy, a jeśli tak to jakie trudności występują w zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia zawodowego?

8. Jakie bariery i trudności w realizacji projektów z obszaru edukacji zawodowej występują w ramach RPO-L2020?

9. Czy zrealizowane w obszarze kształcenia zawodowego projekty w ramach RPO-L2020 przyniosły dodatkowe efekty względem zaplanowanych w Programie (wartość dodana)? Jakimi? W jaki sposób są one dostrzegane?

10. Jakimi są efekty wsparcia skierowanego do nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu pod kątem zmian w systemie edukacji?

11. W jakim stopniu wsparcie w ramach EFS odpowiada na zdiagnozowane problemy zawarte w Rekomendacjach Rady dla Polski (Country Specific Recommendations) i Country Report dla Polski na poziomie regionalnym?

12. Czy wsparcie udzielone w ramach EFS na projekty z obszaru kształcenia zawodowego realizuje założenia określone w Programie Rozwoju Innowacji Województwa Lubuskiego?

13. Jakimi można wskazać dobre praktyki z realizacji projektów RPO-L2020 w obszarze edukacji zawodowej?

➤ Edukacja dorosłych

1. Czy wsparcie zaplanowane w ramach RPO-L2020 finansowane ze środków EFS w obszarze edukacji dorosłych odpowiada na wyzwania w regionie, w szczególności w odniesieniu do aktualnej sytuacji społeczno – ekonomicznej oraz potrzeb edukacyjnych województwa? Czy kryteria wyboru projektów i regulaminy konkursów zapewniają wybór projektów, które odpowiadają na aktualne potrzeby?

2. Jakie typy działań podejmowanych w projektach z obszaru edukacji dorosłych dominują w ramach RPO-L2020?

3. Które typy projektów są najbardziej skuteczne, tzn. osiągnęły najlepsze efekty (analiza postępu rzeczowego wskaźników) a które najbardziej efektywne, tj. mierzone stosunkiem poniesionych nakładów do osiągniętych efektów?

4. Jakie czynniki wpływają na osiągane efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia?

5. Czy wsparcie udzielone beneficjentom RPO-L2020 przyczynia się do podniesienia jakości kształcenia w porównaniu z instytucjami, które nie korzystały ze środków Programu?

6. Czy efekty podobne do uzyskanych w projektach z obszaru edukacji dorosłych można było osiągnąć bez wsparcia środkami Programu lub przy niższych nakładach?

7. Jakie bariery i trudności w realizacji projektów z obszaru edukacji dorosłych występują w ramach RPO-L2020?

8. W jakim stopniu wsparcie w ramach EFS odpowiada na zdiagnozowane problemy zawarte w Rekomendacjach Rady dla Polski (Country Specific Recommendations) i Country Report dla Polski na poziomie regionalnym?

9. Czy wsparcie udzielone w ramach EFS na projekty z obszaru kształcenia dorosłych realizuje założenia określone w Programie Rozwoju Innowacji Województwa Lubuskiego?

10. 10. Jakie można wskazać dobre praktyki z realizacji projektów RPO-L2020 w obszarze edukacji dorosłych?

•

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Przedmiotowe badanie dotyczyć będzie kompleksowej oceny projektów realizowanych w ramach RPO-L2020. Należy pamiętać, że jakość kształcenia ma istotny wpływ na konkurencyjność gospodarki. Ponadto od jakości funkcjonowania systemu edukacji zależy zdolność do wytwarzania i wdrażania innowacji. Wyniki zrealizowanego badania zostaną wykorzystane przez Instytucję Zarządzającą RPO-L2020 w ramach sprawozdawczości z realizacji Programu oraz przy planowaniu przyszłych działań z zakresu edukacji.

W badaniu uwzględniona zostanie również analiza efektywności kosztowej poszczególnych wsparcia (analiza kosztów i korzyści).

Badanie obejmować będzie także analizę wsparcia osób pod kątem podniesienia ich kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Badanie będzie miało charakter zarówno ilościowy, jak i jakościowy.

Zakres i źródła niezbędnych danych

Dane wygenerowane przez Zamawiającego z aplikacji SL2014Dane dotyczące efektów nauczania w szkołach
Raporty z dotychczas zrealizowanych badań ewaluacyjnych w obszarze edukacji

Dane ze statystyki publicznej oraz jst.

Kwartalne i roczne sprawozdania z realizacji Programu w zakresie osiągania wskaźników właściwych dla monitorowania postępu wdrażania Osi Priorytetowych 8 i 9 RPO-L2020

Wnioski o dofinansowanie projektów oraz wnioski o płatność.

Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
2018 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
210 tys. zł.
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
Jednostka ewaluacyjna RPO-L2020
Ewentualne komentarze / wątpliwości
-

8. Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego i finansowego Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe Fundusz: EFS, EFR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	Procesowa/wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	on-going
Cel badania	
<p>Głównym celem badania jest dokonanie oceny dotyczącej postępów w realizacji celów szczegółowych określonych dla RPO-L2020, ze szczególnym uwzględnieniem zobowiązań wynikających z ram wykonania ustalonych na poziomie Osi Priorytetowych oraz ocena wkładu interwencji w realizację celów Strategii Europa 2020, która pozwoli na przeanalizowanie czynników sprzyjających i utrudniających realizację celów strategii Europa 2020. Badanie posłuży również do wypracowania rekomendacji wskazujących na niezbędne dostosowania, pozwalające na zwiększenie skuteczności interwencji.</p>	
Uzasadnienie badania	
<p>Na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303 z dnia 17 grudnia 2013 r.1 oraz zgodnie z zapisami sekcji 3.1.5 <i>Zakres tematyczny planów ewaluacji pkt. 2c Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020</i>, a także Planu Ewaluacji RPO-L2020 na lata 2014-2020, obowiązkiem każdej Jednostki Ewaluacyjnej jest przeprowadzenie ewaluacji mid-term do końca kwietnia 2019 r.</p> <p>Ewaluacja mid-term jest badaniem wykonywanym w połowie trwania okresu programowania, łączącym elementy oceny procesowej z badaniem wpływu. Jej głównym zadaniem jest ocena stopnia osiągnięcia celów wynikających z realizacji założeń RPO-L2020. Dzięki przeprowadzonym analizom zostaną zidentyfikowane obszary wymagające usprawnień oraz wypracowane mechanizmy umożliwiające ich wdrożenie, a także propozycje realokacji dostępnych środków. Badanie ewaluacyjne mid-term pozwoli zatem zwiększyć docelową skuteczność i efektywność interwencji, uwzględniając zmieniający się kontekst społeczno-gospodarczy oraz instytucjonalny.</p>	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • skuteczność • efektywność • użyteczność 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaka jest skuteczność i efektywność interwencji w zakresie osiągania założonych w programie celów i oczekiwań? 2. Czy i w jakim stopniu aktualny stan wdrażania zapewnia realizację wartości docelowych specyficznych dla programu wskaźników rezultatu? 3. Czy i w jakim zakresie wsparcie świadczone w ramach Programu/ osi priorytetowej przyczynia się do osiągania celów zawartych w Strategii Europa 2020 i Umowie Partnerstwa? 4. Jaki jest obecny stan realizacji pozostałych wskaźników (wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego i długoterminowego), w tym wskaźników ram wykonania, w kontekście osiągnięcia celów śródkresowych (na 2018 r.) oraz wartości docelowych? Czy aktualny stan wdrażania zapewnia realizację 	

wartości docelowych wskaźników określonych na rok 2023? (odpowiedź na to pytanie zostanie udzielona poprzez ustalenie prognozowanych wartości wskaźników w roku 2023)

5. Jakie są podstawowe przyczyny przekroczenia i/lub nieosiągnięcia zakładanych wielkości (w kontekście nieosiągnięcia wartości śródkresowych/ ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowych) wskaźników ram wykonania, wskaźników rezultatu i pozostałych wskaźników produktu założonych na etapie programowania interwencji? (Odpowiadając na to pytanie wykonawca zidentyfikuje w jakim stopniu na skuteczność interwencji oddziaływały:

5.1. czynniki wewnętrzne tj.: kontekst instytucjonalny, system wdrażania i realizacji projektów, wybierane projekty, wnioskodawcy (beneficjenci, beneficjenci nieskuteczni, potencjalni wnioskodawcy), realizowane projekty;

5.2. czynniki zewnętrzne tj: społeczne, gospodarcze, środowiskowe; Wykonawca powinien również ustalić czy doszło do kluczowych zmian w warunkach zewnętrznych, które oddziałują na proces realizowania interwencji oraz w jakim stopniu założenia/logika interwencji jest spójna względem innych podejmowanych działań i trafna względem obecnych warunków społeczno-gospodarczych;

5.3. trafność i poprawność metod stosowanych przy szacowaniu wartości wskaźników na etapie programowania interwencji, trafność doboru wskaźników do charakteru interwencji oraz zdefiniowanych priorytetów rozwojowych, stopień w jakim wskaźniki odzwierciedlają stopień osiągnięcia celów interwencji;

5.4. regulacje prawne.

6. Czy i w jakim stopniu system instytucjonalny skutecznie wspiera realizację interwencji, czy potrzebne są dostosowania w zakresie wsparcia instytucjonalnego, w tym stworzenie dodatkowych regulacji wspierających system realizacji polityki spójności? W jakim stopniu działania związane z zarządzaniem interwencją wpływały na skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia (tj. harmonogram realizacji projektów oraz trafność ich doboru w kontekście generowanych efektów i realizowanych celów, proces wyboru i działania informacyjno-promocyjne)? Czy należy wdrożyć dodatkowe rozwiązania instytucjonalne w celu zapewnienia większej skuteczności i efektywności realizacji interwencji? Jakie rozwiązania przyczynią się do osiągnięcia tego celu?

7. Czy konieczne było wprowadzenie środków zaradczych służących zwiększeniu skuteczności wdrażania interwencji w ramach danej osi/ Programu? Jakie środki zostały wprowadzone? Czy i w jakim zakresie przyniosły one oczekiwane efekty?

8. Czy wartość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne Priorytety Inwestycyjne i osie Priorytetowe jest wystarczająca do realizacji wszystkich zobowiązań wskaźnikowych na lata 2014-2020? W jakim stopniu zwiększenie/zmniejszenie alokacji na Osi przyczyni się do zmiany osiąganych efektów?

9. W jaki sposób skutecznie przeciwdziałać negatywnym trendom występującym w obszarach, w których uzyskane wartości są niewystarczające w kontekście założonych wartości pośrednich i docelowych wskaźników? W tym jakie narzędzia instytucjonalne i operacyjne należy wdrożyć dla osiągnięcia celów sformułowanych na etapie programowania?

10. W jaki sposób wykorzystać potencjał absorpcyjny do realokowania środków? W obrębie jakich typów projektów możliwych do wdrażania w ramach osi identyfikuje się niewystarczającą ilość dostępnych środków finansowych oraz na podstawie zrealizowanych dotychczas projektów i dostępnych danych jakie inicjatywy należałoby wspierać ze względu na wysoką skuteczność i istniejące potrzeby?

11. Czy i w jaki sposób należy dostosować przyjęte wartości wskaźników, uwzględniając oddziaływanie czynników takich jak: warunki społeczno-gospodarcze, potencjał instytucjonalny oraz potencjał beneficjentów, aby były one możliwe do osiągnięcia? Jakie jest uzasadnienie zmiany wartości wskaźników docelowych w ramach poszczególnych osi priorytetowych?

12. Czy przyjęte przez IZ cele RPO-L2020 pozostają aktualne na obecnym etapie realizacji Programu? W jakim stopniu założenia/logika interwencji jest spójna względem podejmowanych działań i trafna względem obecnych warunków społeczno-gospodarczych?

13. Czy zostały wdrożone przez IZ RPO-L2020 odpowiednie narzędzia mające na celu zapewnienie właściwego wspierania uruchamianych i znajdujących się na wstępnym etapie mechanizmów interwencji?

14. Czy zostały stworzone warunki (np. w zakresie monitorowania) niezbędne dla zapewnienia dostępności danych oraz możliwości ich wykorzystania w trakcie analiz ex post?

Zastosowane podejście metodologiczne
Badanie zostanie przeprowadzone wg koncepcji opracowanej przez KJE. Metody badawcze będą bazować na analizie Desk Research, obserwacji oraz pogłębionych badaniach jakościowych z kluczowymi instytucjami zaangażowanymi w proces zarządzania i wdrażania RPO-L2020, a także i grupami odbiorców (CATI, FGI).
Zakres niezbędnych danych
Dane dotyczące bieżącego stanu wdrażania RPO-L2020, w tym postęp w wykorzystaniu alokacji oraz liczba projektów dofinansowanych w poszczególnych osiach priorytetowych. Dane pochodzące z systemu monitorowania, raporty z dotychczasowych ewaluacji.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
2018/2019 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
250 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020.
Ewentualne komentarze / wątpliwości
-

9. Ocena efektów działań RPO-L2020 realizowanych w ramach OP 7. Równowaga społeczna

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
<p>OP 7 RÓWNOWAGA SPOŁECZNA</p> <p>Działanie 7.1 Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej (PI 9i)</p> <p>Działanie 7.2 Programy aktywnej integracji realizowane przez powiatowe centra pomocy rodzinie (PI 9i)</p> <p>Działanie 7.3 Programy aktywnej integracji realizowane przez inne podmioty (PI 9i)</p> <p>Działanie 7.4 Aktywne włączenie w ramach podmiotów integracji społecznej (PI 9i)</p> <p>Działanie 7.5 Usługi społeczne (9iv)</p> <p>Poddziałanie 7.6.1 Wsparcie rozwoju ES poprzez działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej (9v)</p> <p>Fundusz: EFS</p>	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	On-going
Cel badania	
<p>Celem badania jest pogłębiona analiza zjawiska wykluczenia społecznego oraz ocena wpływu działań RPO-L2020 w tym obszarze. Celem badania jest również wskazanie ewentualnych kierunków wsparcia w obszarze wykluczenia w ramach prac legislacyjnych oraz polityk publicznych wdrażanych na poziomie regionalnym/ ogólnokrajowym.</p>	
Uzasadnienie badania	
<p>Badanie pozwoli ocenić, w jaki sposób wsparcie w ramach EFS przyczyniło się do osiągnięcia celów OP 7, poddać analizie skuteczność, efektywność i wpływ osi na grupy docelowe. Pozwoli również ocenić skuteczność aktywizacyjną wsparcia grup dyskryminowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym w województwie lubuskim w ramach RPO-L2020.</p> <p>Poprawa dostępu do wysokiej jakości i niedrogich usług społecznych jest jednym z filarów strategii ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego. Jednak zakres możliwych do wsparcia usług społecznych jest stosunkowo szeroki. Dlatego też wskazane jest dokładne zbadanie relacji pomiędzy poprawą dostępności do wybranych typów usług społecznych a poziomem ubóstwa. Zakres badania w tym obszarze będzie dostosowany do rodzaju usług społecznych finansowanych w RPO-L2020. Interwencja w ramach PI 9iv opiera się na usługach społecznych ogólnego interesu polegających na wsparciu rodziny, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych oraz rodzinnej pieczy zastępczej. Interwencja w ramach 9i opiera się na wzroście zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym natomiast w przypadku 9v pomoc skierowana bezpośrednio do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym opierać się będzie na tworzeniu nowych oraz wzmocnieniu istniejących przedsiębiorstw społecznych poprzez zwiększanie w nich zatrudnienia za pomocą systemu dotacji, szkoleń, mentoringu i wsparcia pomostowego. Prowadzić ma to do trwałej integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Istotne jest zatem poznanie wpływu interwencji na jakość życia, poziom wykluczenia społecznego i ubóstwo.</p>	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • trafność • skuteczność • użyteczność • efektywność • trwałość 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	

- Jaki jest wpływ wsparcia na zmianę sytuacji uczestników (aktywność zawodową, poziom dochodów, poziom dochodów gospodarstwa, sytuację społeczną, zachowania migracyjne)?
- Jaka jest skala zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów, rozumiana jako podjęcie zatrudnienia (w tym zatrudnienie na własny rachunek), poziom wynagrodzenia, charakterystyka wykonywanej pracy?
- Jaka jest skala zmian sytuacji społecznej uczestników projektów z zakresu aktywnej integracji, w tym uczestników podmiotów ekonomii społecznej o charakterze integracyjnym (w tym m.in. poziom ubóstwa, korzystanie ze świadczeń, poziom integracji społecznej)?
- Jak zmienia się skłonność do migracji pod wpływem uczestnictwa w projekcie?
- Jakie czynniki wpływają na osiągane efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia?
- Jaka jest trwałość zmian uczestników projektów?
- Jaka jest efektywność kosztowa osiąganych efektów?
- Jaka jest sytuacja osób i gospodarstw domowych korzystających z usług społecznych oraz ich otoczenia pod kątem sytuacji społecznej, poziomu aktywności zawodowej, majątkowym, dochodowym, zatrudnieniowym, jakości życia?
- Jak oceniana jest trafność dofinansowanych usług społecznych pod względem: rodzaju usług, zakresu świadczonych usług, grup docelowych, rozkładu terytorialnego?
- Jaka jest efektywność kosztowa inwestycji w usługi społeczne?
- Jaki jest długoterminowy wpływ interwencji na trwałość i potencjał instytucjonalny podmiotów świadczących usługi społeczne?
- Jakie czynniki mają wpływ na skuteczność usług społecznych?
- Jaki jest stan koordynacji usług społecznych na poziomie lokalnym i regionalnym?
- Jaka jest komplementarność wsparcia w PI 9i ze wsparciem usług społecznych?
- Jaka jest skala zmian sytuacji społecznej uczestników projektów z zakresu ekonomii społecznej, w tym uczestników, którzy podjęli pracę w przedsiębiorstwach społecznych (w tym m.in. poziom ubóstwa, korzystanie ze świadczeń, poziom integracji społecznej)?
- Jaka jest efektywność kosztowa inwestycji w tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym?
- Jakie czynniki mają wpływ na skuteczność tworzenia miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych?
- Jaka jest komplementarność wsparcia w PI 9v ze wsparciem oferowanym w PI 9i?
- W jakim stopniu wsparcie w ramach EFS odpowiada na zdiagnozowane problemy zawarte w Rekomendacjach Rady dla Polski (Country Specific Recommendations) i Country Report dla Polski na poziomie regionalnym?
- Czy wsparcie udzielane w ramach EFS odpowiada na wyzwania w regionie, w szczególności w odniesieniu do aktualnej diagnozy społeczno – ekonomicznej województwa?
- W jakim stopniu projekty realizowane w ramach PI 9i i 9iv są komplementarne z Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Badanie będzie mieć przede wszystkim charakter jakościowy. Dodatkowo przeprowadzone zostanie badanie ilościowe (metody wywiadu bezpośredniego PAPI lub CAPI), które obok oceny trwałości realizowanych działań, uwzględni dodatkowe wymiary oceny wpływu interwencji.

Ocena wpływu interwencji poszerzona zostanie o komponent ewaluacji opartej na teorii. W ramach badania uwzględniona zostanie analiza logiki interwencji, koncentrująca się przede wszystkim na ocenie kryteriów wyboru projektów oraz ukierunkowaniu interwencji na poszczególne grupy docelowe. Ponadto analizie poddane

zostaną mechanizmy oddziaływania interwencji na sytuację uczestnika, z uwzględnieniem kontekstu interwencji, sytuacji uczestnika, rodzaju i jakości oferowanego wsparcia. Szczególny nacisk zostanie położony na analizę beneficjentów PI 9i, objętych wsparciem w ramach projektów aktywnej integracji oraz wsparciem podmiotów ekonomii społecznej o charakterze integracyjnym – jest to konieczne dla lepszego rozpoznania czynników wpływających na skuteczność tego wsparcia. Pozwoli to też lepiej zrozumieć prawidłowości obserwowane na podstawie danych ilościowych. Badanie bazujące na teorii prowadzone będzie głównie na podstawie danych jakościowych: grup focusowych, wywiadów indywidualnych, studiów przypadku.

Badanie ewaluacyjne uwzględniać będzie również ocenę wpływu dostępności usług społecznych na ograniczenie ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego. Wpływ oceniany będzie przede wszystkim przez pogłębioną analizę logiki interwencji (TBE). Drugim sposobem oceny wpływu będzie badanie zmiany sytuacji jednostek, ich gospodarstw domowych i bezpośredniego otoczenia pod wpływem korzystania z usług społecznych.

Badanie uwzględniać będzie wpływ dostępu do usług społecznych na:

- ograniczenie wykluczenia społecznego (wzrost kontaktów społecznych, włączenie do rynku),
- poprawę sytuacji finansowej gospodarstw domowych (ograniczenie ubóstwa),
- aktywność zawodową członków gospodarstwa domowego,
- jakość życia osób korzystających z usług społecznych,
- rozwiązanie problemów rodzinnych.

W ramach badania planuje się również porównanie sytuacji wspartych gospodarstw domowych z sytuacją tych, które korzystają z usług instytucji nie wspieranych ze środków funduszy strukturalnych. Szczególnie wartościowe może okazać się porównanie wpływu usług świadczonych w formie instytucjonalnej i środowiskowej, a także uwzględnienie specyfiki środowiska, w którym funkcjonuje gospodarstwo domowe (np. środowisko wiejskie i miejskie).

Zakres niezbędnych danych

- dane pochodzące ze sprawozdawczości w ramach RPO-L2020,
- dokumentacja projektowa,
- dotychczas przeprowadzone ewaluacje,
- regionalne dane statystyczne (z GUS i z innych źródeł),
- SL 2014 – dane uczestników projektów,
- charakterystyka usług społecznych wspartych w programie (rodzaj, zakres, intensywność),
- charakterystyka i dane osób korzystających z usług społecznych,
- informacje o gospodarstwach domowych osób korzystających z usług społecznych,
- beneficjenci,
- instytucje systemu wdrażania RPO-L2020.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

2019 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

100 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020

Ewentualne komentarze / wątpliwości

-

10. Ocena wpływu wsparcia EFS na uzyskanie wartości wskaźników rezultatu długoterminowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
OP 6 REGIONALNY RYNEK PRACY OP 7 RÓWNOWAGA SPOŁECZNA Fundusz: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	On-going, ex-post
Cel badania	
<p>Głównym celem badania jest pomiar i ocena wpływu wsparcia EFS na uzyskane wartości wskaźników rezultatu długoterminowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy, sześć miesięcy po opuszczeniu programu”, - „Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS”. 	
Uzasadnienie badania	
<p>Wyniki badania będą podstawą do oszacowania wskaźników rezultatu długoterminowego zapisanych na Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych, pn. <i>Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu oraz Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS</i>.</p> <p>Obowiązek oszacowania wartości wskaźników wynika z zapisów RPO-L2020 oraz <i>Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego</i>. Realizacja badania pozwoli również monitorować losy uczestników projektów 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie (Art. 5 i Aneks 1 Rozporządzenia dotyczącego EFS 1304/2013).</p>	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • skuteczność • efektywność • trwałość • użyteczność • trafność 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaka jest wartość wskaźnika rezultatu długoterminowego <i>Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy, sześć miesięcy po opuszczeniu programu</i> (zarówno wartość brutto, jak i netto wskaźnika)? 2. Jakie zmiany zaszły w sytuacji uczestników projektów, osób pracujących, które uzyskały wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego, po 6 miesiącach od opuszczenia Programu, tj. jaki odsetek z nich: <ol style="list-style-type: none"> a) Przeszedł z niepewnego do stabilnego zatrudnienia; b) Przeszedł z niepełnego do pełnego zatrudnienia; c) Zmienił pracę na inną, wymagającą wyższych kompetencji/umiejętności/kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością; d) Awansował w pracy; e) Dostrzega inne korzystne zmiany zidentyfikowane przez Wykonawcę, np. poprawę sytuacji finansowej, zmniejszenie zagrożenia likwidacji stanowiska pracy; f) Nie dostrzega jakichkolwiek zmian; 	

- g) Dostrzega zmiany niekorzystne (jakie)?
3. Jaka jest trwałość zmiany sytuacji uczestników?
 4. Jakie formy wsparcia miały największy wpływ na zmianę statusu uczestnika na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu projektu w porównaniu do sytuacji w chwili rozpoczęcia udziału?
 5. Jaka jest, na moment zakończenia badania, osiągnięta wartość wskaźnika *Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS?*
 6. Jak ocenia się osiągnięta wartość wskaźnika *Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS (od początku wdrażania Programu) w stosunku do założonej wartości docelowej?* Czy istnieje zagrożenie nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika?
 7. Jak kształtuje się efektywność kosztowa w odniesieniu do osiągniętych rezultatów tj. poziomu osiągniętych wskaźników rezultatów długoterminowych?
 8. W jakim stopniu interwencja RPO-L2020 została dopasowana do potrzeb odbiorców wsparcia?
 9. Jak ocenia się możliwość osiągnięcia wartości docelowych analizowanych wskaźników rezultatu długoterminowego?
 10. Jakie czynniki mogą wpłynąć na nieosiągnięcie zakładanych wartości docelowych analizowanych wskaźników rezultatu długoterminowego?
 11. Jakie należy przedsięwziąć środki zaradcze, aby zapobiec ewentualnym problemom w osiągnięciu zakładanych wartości docelowych analizowanych wskaźników?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Minimum metodologiczne w przypadku realizacji przedmiotowego badania w zakresie wskaźnika *Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu* zostało określone przez MliR (Załącznik 6 do *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*). Metodologia ta zawiera niezbędne informacje do oszacowania wartości ww. wskaźnika, obejmując m.in. założenia doboru próby, harmonogram pomiaru oraz minimalny zakres pytań kwestionariuszowych. Metodologia zaproponowana przez MliR będzie stanowiła podstawę przyjętych przez IZ RPO-L2020 założeń ewaluacyjnych.

W badaniu uwzględniony zostanie komponent ilościowy i jakościowy. Minimalny zakres metodologii będzie obejmował:

1. Analizę danych źródłowych (*Desk Research*),
2. Wywiady CAWI/CATI z uczestnikami projektów, którzy zakończyli swój udział w projektach realizowanych ze środków EFS,
3. Wywiady indywidualne IDI z przedstawicielami instytucji, którzy utworzyli miejsce wychowania przedszkolnego lub dostosowali miejsce przedszkolne do potrzeb dzieci niepełnosprawnych – badanie na pełnej populacji.

Zakres i źródła niezbędnych danych

- SL 2014 – dane dotyczące uczestników projektów
- Metodologia szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w Regionalnym Programie Operacyjnym - Lubuskie 2020
- Badania ewaluacyjne i inne opracowania powiązane z tematyką zrealizowane na poziomie krajowym i regionalnym

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania
Termin realizacji to: 2019 r., 2021 i 2023 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
Pierwsza fala badania: 150 tys. zł Druga fala badania: 100 tys. zł Trzecia fala badania: 100 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
Jednostka ewaluacyjna RPO-L2020
Ewentualne komentarze / wątpliwości
-

11. Ocena efektów działań RPO-L2020 realizowanych w ramach Osi 2. Rozwój cyfrowy

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
OP 2 ROZWÓJ CYFROWY Działanie 2.1 <i>Rozwój społeczeństwa informacyjnego</i> (PI 2c) FUNDUSZ: EFRR W powiązaniu z działaniami z poprzedniej perspektywy finansowej	
Typ badania (wpływu, procesowe)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	Ex-post
Cel badania	
Celem badania będzie oszacowanie wpływu interwencji na poziom wykorzystania ekonomicznego i społecznego potencjału technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w rozwoju poszczególnych e-usług, np.: e-administracji, e-zdrowia. Badanie ma na celu sprawdzenie dotychczasowych efektów wsparcia udzielonego w ramach Osi priorytetowej 2 <i>Rozwój cyfrowy</i> , zarówno tych zamierzonych, jak i niezaplanowanych. W ramach badania ewaluacyjnego zostanie sprawdzona skuteczność i efektywność wsparcia. Zostaną wskazane czynniki, które przyczyniły się do realizacji celów, oraz bariery, które utrudniły osiągnięcie zamierzonych efektów w ramach Osi priorytetowej 2.	
Uzasadnienie badania	
Przeprowadzenie ewaluacji zapewni wypełnienie obowiązku przeprowadzenia oceny wpływu dla OP 2 RPO-L2020. Inwestycje w TIK mają w regionie znaczenie strategiczne. Zakłada się, że mają istotnie przyczynić się do poprawy jakości, efektywności i dostępności usług publicznych. Z drugiej strony dotychczasowe doświadczenia z inwestycjami w TIK pokazują, że są to przedsięwzięcia trudne i obciążone wysokim ryzykiem niepowodzenia. Dlatego też zasadne jest prowadzenie badania w tym obszarze, szczególnie w przypadku, gdy wsparcie zastosowań TIK dla usług publicznych jest udzielane w ramach odrębnej osi priorytetowej. Wyniki badania będą użyteczne z punktu widzenia projektowania wsparcia w ramach kolejnej perspektywy finansowej.	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none">• skuteczność• efektywność• użyteczność	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Badanie będzie brać pod uwagę specyfikę planowanych inwestycji i będzie w możliwie największym stopniu do niej dostosowane. Dlatego też poniższe pytania należy traktować jako ramowe. <ul style="list-style-type: none">• W jakim stopniu inwestycje w ramach OP 2 odpowiadały najważniejszym potrzebom w regionie w tym zakresie?• Jak oceniana jest logika interwencji w zakresie wspierania e-usług?• W jakim stopniu inwestycje w ramach OP 2 wpłynęły na zwiększenie się dostępu obywateli do e-usług?• W jakim stopniu udało się osiągnąć zamierzone efekty wsparcia?<ul style="list-style-type: none">○ Jak różnicują się efekty różnych kategorii wsparcia?○ Jakie czynniki wpływały na skuteczność wsparcia, a jakie je ograniczały?• Jak należy ocenić użyteczność realizowanych interwencji?• W jakim stopniu oceniane wsparcie było efektywne?• Jak należy ocenić użyteczność wsparcia?• W jakim stopniu uzyskane efekty wsparcia można uznać z trwałe?	

- W jakim stopniu e-usługi wdrażane w ramach RPO są komplementarne wobec e-usług wdrażanych centralnie, a w jakim dublują się?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Badanie będzie uwzględniać następujące elementy:

- odtworzenie logiki interwencji realizowanych działań (z wykorzystaniem podejścia opartego na teorii)- pogłębiona analiza na poziomie kluczowych działań;
- analiza danych zastanych;
- badanie opinii interesariuszy (jakościowe i ilościowe);
- panel ekspertów.

Zakres niezbędnych danych

Szczegółowe dane dotyczące modernizowanych e-usług: czas świadczenia, koszt świadczenia, liczb osób korzystających itd. Dane te powinny pokazywać sytuację przed, w trakcie i po zakończeniu usługi.

Zakres danych w posiadaniu IZ/IP (dokumentacja konkursowa, dokumentacja programowa, dokumentacja projektowa).

Wykorzystane zostanie także badanie ewaluacyjne dot. rozwoju społeczeństwa informacyjnego przeprowadzone w poprzednim okresie programowania 2007-2013.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

2020 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

150 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020

Ewentualne komentarze / wątpliwości

-

12. Ocena efektów ekologicznych, społecznych, kulturowych i gospodarczych inwestycji wspartych w ramach OP 4. Środowisko i kultura RPO-L2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
OP 4. ŚRODOWISKO I KULTURA Działanie 4.1 <i>Przeciwdziałanie katastrofom naturalnym i ich skutkom</i> (PI 5b) Działanie 4.2 <i>Gospodarka odpadami</i> (PI 6a) Działanie 4.3 <i>Gospodarka wodno-ściekowa</i> (PI 6b) Działanie 4.4 <i>Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego</i> (PI 6c) Działanie 4.5 <i>Kapitał przyrodniczy regionu</i> (PI 6d) Fundusz: EFRR W powiązaniu z działaniami z poprzedniej perspektywy finansowej	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	Ex-post
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu inwestycji środowiskowych w kilku wymiarach: ekologicznym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.	
Uzasadnienie badania	
Przeprowadzenie ewaluacji zapewni z jednej strony wypełnienie obowiązku przeprowadzenia oceny wpływu dla OP 4. RPO-L2020, z drugiej zaś będzie stanowiło uzupełnienie oceny podejmowanych działań środowiskowych w kontekście wypełnienia zobowiązań akcesyjnych (prowadzonych centralnie).	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • trafność • trwałość 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Czy i jakie efekty przyrodnicze przyniosła realizacja projektów realizowanych w ramach OP 4? • Czy i jakie efekty społeczne przyniosła realizacja projektów z OP 4? • Czy i jakie efekty ekonomiczne przyniosła realizacja projektów z OP 4? • Jaka jest spodziewana trwałość wspartych inwestycji z OP 4? • W jaki sposób interwencja RPO-L2020 przyczyniła się do wypełnienia norm unijnych (dyrektywy odpadowe)? • Jakie efekty społeczno-ekonomiczne przyniosła realizacja projektów w obszarze dziedzictwa kulturowego, w tym jak zwiększyła się dostępność do zasobów kulturowych regionu? • W jakim stopniu podjęte działania inwestycyjne wynikają z szerszej wizji rozwoju, tzn. czy są spójne/wynikają ze strategii regionalnych, czy są komplementarne względem siebie (poziom lokalny, regionalny)? Czy może wynikają głównie z bieżących potrzeb społeczności lokalnych? • Czy w wyniku realizacji projektów z OP 4 nastąpiło podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu? • Czy efekty wsparcia w zakresie rozwoju turystyki i kultury są komplementarne względem innych działań finansowanych z funduszy unijnych w ramach programów operacyjnych lub z innych źródeł? Jeśli tak, to na ile realizowane inwestycje były ze sobą powiązane? • Czy i w jakim stopniu rozwój regionalnej oferty turystycznej i wykorzystywanie potencjału kultury wpływa stymulująco na rozwój gospodarczy i społeczny województwa? 	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Ze względu na trudności z pomiarem oddziaływań zróżnicowanych interwencji (działania z zakresu: małej retencji, gospodarki wodno-ściekowej, odpadowej i różnorodności biologicznej) zakłada się zastosowanie podejścia mieszanego, tj. badań ilościowych i jakościowych, uwzględniających specyfikę poszczególnych interwencji.	

Efekty przyrodnicze i ekonomiczne będą mierzone głównie w sposób ilościowy. Wpływ na ochronę różnorodności biologicznej oraz efekty społeczne będą natomiast raczej przedmiotem ocen jakościowych (oceny eksperckie) i studiów przypadku.

Zakres niezbędnych danych

Dane zastane:

- dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne),
- SL 2014,
- dane z wniosków o dofinansowanie,
- regionalne dane statystyczne, ogólnodostępne,
- dane z monitoringu środowiskowego,
- literatura.

Dane pierwotne:

- beneficjenci (podejście ilościowe lub jakościowe),
- mieszkańcy regionu (podejście ilościowe i jakościowe)
- instytucje systemu RPO-L2020 (podejście jakościowe),
- eksperci w zakresie ochrony środowiska (podejście jakościowe).

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

2020 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

200 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020.

Ewentualne komentarze / wątpliwości

-

13. Ocena wpływu projektów realizowanych w ramach infrastruktury zdrowotnej i usług społecznych oraz rewitalizacji na zmianę sytuacji województwa lubuskiego w tych obszarach

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
OP 9 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA Działanie 9.1 <i>Infrastruktura zdrowotna i usług społecznych</i> (9a) Działanie 9.2 <i>Rozwój obszarów zmarginalizowanych</i> (PI 9b) Fundusz: EFRR W powiązaniu z działaniami z poprzedniej perspektywy finansowej	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest analiza wpływu wsparcia udzielonego w ramach RPO-L2020 na poprawę i dostępność usług medycznych i społecznych w regionie (Działanie 9.1) oraz ocena interwencji na obszarach zdegradowanych i jej wpływu na życie społeczności lokalnej (Działanie 9.2).	
Uzasadnienie badania	
Przeprowadzenie ewaluacji zapewni, po pierwsze, wypełnienie obowiązku przeprowadzenia oceny wpływu dla OP 9. RPO-L2020. Po drugie, jest konieczne ze względu na poziom alokacji. Przeprowadzenie przedmiotowej ewaluacji pozwoli udzielić odpowiedzi na pytanie czy zrealizowane projekty wpłynęły na zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej województwa oraz na polepszenie życia społeczności lokalnej. Chodzi o efektywność wdrażanych działań w kontekście poprawy oraz stworzenia atrakcyjnych i bezpiecznych warunków życia oraz niwelowanie dysproporcji pomiędzy centrami dynamicznego wzrostu a marginalizowanymi terenami.	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • trafność • skuteczność • użyteczność • efektywność • trwałość 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Czy wybrane do dofinansowania projekty pozwalają na rzeczywistą poprawę sytuacji w zakresie dostępu do usług zdrowotnych i społecznych oraz podniesienia jakości ich świadczenia? • Jaki jest długoterminowy wpływ interwencji na trwałość i potencjał instytucjonalny podmiotów świadczących usługi zdrowotne? • Czy zwiększył się zasięg terytorialny świadczonych usług zdrowotnych i społecznych? • Czy dzięki realizacji projektów w ramach Działania 9.1 poprawiona została dostępność do wysokiej jakości infrastruktury zdrowotnej i społecznej? • W jakim stopniu interwencje podejmowane w ramach Działania 9.1 przyczyniają się do realizacji założeń w zakresie zdrowia publicznego wynikających z dokumentów UE? • Jakie są potrzeby mieszkańców województwa lubuskiego w zakresie ochrony zdrowia i usług społecznych? • W jaki sposób zapewniona została komplementarność działań na obszarach rewitalizowanych? Jak oceniany jest poziom komplementarności działań finansowanych z różnych źródeł? 	

- Jaki jest poziom zmian na obszarach rewitalizowanych?
- Czy zrealizowane projekty wpisują się w definicję rewitalizacji w kontekście jej wpływu na polepszenie życia społeczności lokalnej (w tym zatrudnienie, edukacja, rekreacja, aktywność kulturalna, integracja itp.)?
- Jaki jest wpływ działań rewitalizacyjnych podejmowanych na obszarach zdegradowanych na sytuację społeczności lokalnej?
- Jaka jest trwałość osiągniętych zmian?
- Jakie są najciekawsze dobre praktyki z realizowanych działań w analizowanych obszarach?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Badanie będzie uwzględniać m.in. następujące elementy:

- odtworzenie logiki interwencji realizowanych działań (z wykorzystaniem podejścia opartego na teorii)- pogłębiona analiza na poziomie kluczowych działań;
- analiza danych zastanych;
- badanie opinii interesariuszy (jakościowe i ilościowe);
- badanie mechanizmów oddziaływania interwencji na ożywienie społeczno-gospodarcze na rewitalizowanych obszarach.

Ponadto, w przypadku działań dotyczących rewitalizacji możliwe jest porównanie sytuacji na obszarze rewitalizowanym do zmian na poziomie całych miejscowości, w których wdrażany jest program rewitalizacyjny lub porównywalnych miejscowości. Zakres porównań może zostać ograniczony do tych obszarów, dla których dostępne są dane statystyczne. Ponieważ każdy obszar objęty rewitalizacją ma swoją specyfikę, zasadne jest zaprojektowanie schematu badania na bazie analizy przypadków. Szacuje się, że analizą powinno być objętych co najmniej 5 kompleksowych rewitalizacji.

Zakres niezbędnych danych

- dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne),
- dane z SL2014,
- dane z wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność,
- raporty końcowe z badań, opracowania i analizy
- regionalne dane statystyczne, ogólnodostępne,
- beneficjenci (podejście ilościowe lub jakościowe),
- instytucje systemu RPO-L2020 (podejście jakościowe),

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

2021 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

150 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020

Ewentualne komentarze / wątpliwości

-

14. Ocena wpływu wsparcia w zakresie inwestycji realizowanych w ramach OP 5 RPO-L2020 na powiązania sieci drogowej i kolejowej (wewnętrznej i zewnętrznej) oraz spójności terytorialnej województwa

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
OP 5. TRANSPORT Działanie 5.1 <i>Transport drogowy</i> (PI 7b) Działanie 5.2 <i>Transport kolejowy</i> (PI 7d) Fundusz: EFRR W powiązaniu z działaniami z poprzedniej perspektywy finansowej	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	On-going
Cel badania	
Celem badania będzie analiza i ocena wpływu realizowanych projektów na dostępność transportową województwa. Ponadto, badana będzie także komplementarność interwencji z działaniami podejmowanymi w poprzedniej perspektywie finansowej.	
Uzasadnienie badania	
Przeprowadzenie ewaluacji zapewni, po pierwsze, wypełnienie obowiązku przeprowadzenia oceny wpływu dla OP 5. RPO-L2020. Po drugie, jest konieczne ze względu na wysoką alokację. Badanie pozwoli na ocenę rzeczywistych efektów wsparcia w obszarze transportu udzielonego w ramach RPO-L2020. Badanie powinno również wykazać, czy fundusze RPO-L2020 przyczyniły się do eliminacji zidentyfikowanych „wąskich gardeł” i do powiązania / uzupełnienia głównych sieci transportowych.	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • skuteczność • użyteczność • efektywność 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czy realizowane projekty sprzyjają udrożnieniu ważnych ciągów transportowych? 2. W jakim stopniu projekty Działania 5.1 i 5.2 RPO-L2020 wpływają na poprawę dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu oraz z sąsiadującymi województwami? 3. Czy zrealizowane projekty w ramach Działania 5.1, 5.2 RPO-L2020 są rozłożone równomiernie w przestrzeni terytorialnej regionu? Czy występują obszary wymagające zwiększenia interwencji? 4. Czy i w jakim stopniu zrealizowane projekty w ramach Działania 5.1, 5.2 LRPO są komplementarne z istniejącymi, europejskimi i krajowymi, szlakami komunikacyjnymi (także z projektami zrealizowanymi w ramach poprzedniego okresu programowania)? Czy projekty te są komplementarne z projektami realizowanymi/planowanymi w ramach obecnej perspektywy finansowej (tj. z projektami np. POLiŚ, RPO ościennych województw)? 	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Badanie będzie uwzględniać następujące elementy: <ul style="list-style-type: none"> • odtworzenie logiki interwencji realizowanych działań (z wykorzystaniem podejścia opartego na teorii)-pogłębiona analiza na poziomie kluczowych działań; • analiza danych zastanych; 	

- badanie opinii interesariuszy (jakościowe i ilościowe);
- panel ekspertów;

Badanie zostanie uzupełnione również kilkoma wybranymi i pogłębionymi studiami przypadku, uwzględniającymi zwłaszcza wpływ infrastruktury transportowej na lokalny rynek pracy.

Zakres niezbędnych danych

Dane zastane:

- dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne),
- dane z SL 2014 dot. zarówno RPO-L2020,
- dane z wniosków o dofinansowanie i wnioski o płatność,
- raporty końcowe z tożsamych badań,
- dane dotyczące inwestycji transportowych finansowanych z innych niż RPO-L2020 i POIiŚ źródeł,
- regionalne dane statystyczne,
- dane GDDKiA, ZDW, PKP PLK S.A., przewoźników miejskich i regionalnych, in.,
- literatura.

Dane pierwotne:

- beneficjenci,
- instytucje systemu RPO-L2020 (podejście jakościowe),
- eksperci w zakresie inwestycji transportowych (podejście jakościowe).

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

2021 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

250 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020

Ewentualne komentarze / wątpliwości

-

15. Ocena efektów wdrażania Programu oraz wpływu RPO-L2020 na osiągnięcie celów strategii Europa 2020.

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe Fundusz: EFRR,EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	ex-post
Cel badania	
Celem badania jest ocena systemu realizacji RPO-L2020, dotychczasowych efektów wdrażania Programu, a także wpływu RPO-L2020 na osiągnięcie celów strategii Europa 2020.	
Uzasadnienie badania	
<p>Wyniki niniejszego badania pomogą w przygotowaniu sprawozdania wskazanego w art. 114 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17.12.2013 r.: „Do dnia 31 grudnia 2022 r. instytucje zarządzające przekazują Komisji, w odniesieniu do każdego programu operacyjnego, sprawozdanie zawierające podsumowanie wyników ewaluacji przeprowadzonych podczas okresu programowania i głównych produktów oraz rezultatów programu operacyjnego, przedstawiając omówienie przekazanych informacji”. Ponadto, uzyskane informacje o charakterze jakościowym i ilościowym posłużą do przygotowania sprawozdania końcowego z realizacji RPO-L2020.</p> <p>Jednocześnie, w związku z faktem, że większość rozwiązań systemowych w RPO-L2020 jest podobna, jak w perspektywie 2007-2013 niniejsza ewaluacja zostanie zogniskowana głównie na nowych elementach systemu realizacji, w szczególności inwestycjach zintegrowanych oraz innych (które zostaną zdefiniowane w późniejszym terminie). Realizacja badania pozwoli także na ukazanie całościowego systemu wdrażanego Programu oraz uzyskanych w wyniku jego realizacji efektów. Wnioski zostaną wykorzystane dla usprawnienia wdrażania środków unijnych w ramach kolejnej perspektywy finansowej.</p>	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • skuteczność • użyteczność • efektywność • trwałość 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p>Badanie obejmie analizę elementów systemu realizacji RPO-L2020 w zakresie funkcjonowania systemów wdrażania instrumentów finansowych, inwestycji zintegrowanych oraz innych elementów zidentyfikowanych na etapie opracowania OPZ.</p> <p>Ponadto, analizy będą zmierzały do udzielenia wyczerpującej odpowiedzi na temat efektów poszczególnych osi priorytetowych RPO-L2020 oraz wpływu programu na zmiany wskaźników rezultatu strategicznego. Badanie będzie uwzględniało również odniesienie oceny dotychczasowych efektów wdrażania RPO-L2020 do realizacji priorytetów/celów Strategii Europa 2020 oraz pozwoli na przeanalizowanie czynników sprzyjających i utrudniających realizację celów tej Strategii.</p> <p>Dodatkowym wymiarem analiz będzie kwestia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wpływu RPO-L2020 na sytuację demograficzną w regionie, - wdrażanie inteligentnych specjalizacji, - wpływ RPO-L2020 na zróżnicowanie społeczno-gospodarcze w wymiarze przestrzeni regionu. 	

Ogólny zarys metodologii badania
Zastosowane podejście metodologiczne
W ramach analizy wykorzystane zostaną głównie metody o charakterze jakościowym. Badanie będzie również opierać się na analizie danych zastanych (dokumenty strategiczne, programowe, dane z systemu monitorowania, innych badań i analiz) oraz wywiadach jakościowych z kluczowymi interesariuszami.
Zakres niezbędnych danych
Analizy zostaną oparte o dane z systemu monitorowania i własne badania jakościowe oraz syntezę wcześniejszych badań. Ponadto, wykorzystane zostaną dokumentacje konkursowe, dokumentacje programowe, SL2014, badania ewaluacyjne oraz inne analizy prowadzone w regionie.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
2022 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia
200 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020
Ewentualne komentarze / wątpliwości
-

16. Ocena efektów działań RPO-L2020 realizowanych w ramach Osie Priorytetowej 3. Gospodarka niskoemisyjna

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
OP 3. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA Działanie 3.1. Odnawialne źródła energii (PI 4a) Działanie 3.2 Efektywność energetyczna (PI 4c) Działanie 3.3 Ograniczenie niskiej emisji w miastach (PI 4e) Działanie 3.4 Kogeneracja (PI 4g) Fundusz: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest ocena dotychczasowych efektów wsparcia udzielonego w ramach OP 3. Gospodarka niskoemisyjna, zarówno tych zamierzonych jak i niezaplanowanych. W ramach badania zostanie sprawdzona skuteczność i efektywność wsparcia. Zostaną wskazane czynniki, które przyczyniły się do realizacji celów oraz bariery, które utrudniły osiągnięcie zamierzonych efektów w ramach OP 3. Badanie będzie koncentrować się na wpływie realizowanych działań na zmniejszenie uciążliwości ruchu drogowego, zwiększenie udziału ekologicznych środków transportu, a także i ograniczanie źródeł niskiej emisji. Ewaluacja obejmie również zagadnienie efektywności energetycznej oraz kogeneracji, a także trafności i użyteczności systemu wsparcia OZE..	
Uzasadnienie badania	
Planowana ewaluacja pozwoli wypełnić obowiązek przeprowadzenia oceny wpływu dla OP 3. RPO-L2020. Dotyczy też obszaru strategicznego, jakim jest gospodarka niskoemisyjna. Tym samym ewaluacja wpływu OP 3. pogłębi ocenę przyczynienia się programu do realizacji celów Strategii Europa 2020, jakimi są: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej. Ważnym aspektem, który należy poddać analizie jest realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej, czyli dokument o charakterze strategicznym, który określa cele strategiczne i szczegółowe dochodzenia do gospodarki niskoemisyjnej (PGN) na poziomie lokalnym. Wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej jest związane z przyjęciem w 2007 roku tzw. pakietu energetyczno-klimatycznego Unii Europejskiej, którego głównymi celami są: podniesienie efektywności energetycznej o 20%, podniesienie udziału OZE w ogólnym bilansie energetycznym oraz obniżenie emisji gazów cieplarnianych o 20% (tzw. pakietu 3x20) do 2020 r. PGN jest dokumentem wymaganym przy składaniu przez gminy wniosków o wsparcie ze środków UE w ramach perspektywy 2014-2020.	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • skuteczność • efektywność • trwałość 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Jakie są efekty w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i pyłów poszczególnych inwestycji? • Które z inwestycji są najbardziej efektywne w tym zakresie? Jakie czynniki decydują o największej efektywności? • Które inwestycje są komplementarne wobec siebie? • Z jakimi innymi działaniami (inne osie RPO-L2020, działania spoza programu) występują komplementarność? 	

- Czy rozwiązania systemowe (zwłaszcza podział alokacji, system wyboru projektów, wymagania wobec projektów i beneficjentów) przyczyniają się do wyboru najbardziej efektywnych inwestycji?
- Jaki jest wpływ OP 3. RPO-L2020 na wielkość emisji gazów cieplarnianych oraz pyłów na terenie całego województwa?
- Jakie czynniki zdecydowały o ewentualnym powodzeniu/ niepowodzeniu inwestycji?
- W jakim stopniu realizowane/zrealizowane projekty przyczyniają się do osiągnięcia celów OP 3.? Czy można stwierdzić, że w pełni realizują przyjęte założenia? Jeżeli nie, w jakim zakresie nie realizują przyjętych założeń? Jakie są przyczyny ?
- W jakim stopniu interwencje podejmowane w ramach Osi Priorytetowej 3 wpływają na osiąganie celów wyznaczonych w dokumentach regionalnych?
- W jakim stopniu projekty wybrane do dofinansowania w ramach Osi Priorytetowej 3 mają charakter komplementarny i realizują wysoko zagregowany efekt ekologiczny (wysokie efekty ekologiczne osiągnięte niskim kosztem, przy uwzględnieniu dodatkowych elementów typu: położenie, koszt eksploatacji itp.)?
- Jakie będą przewidywane skutki trwałości inwestycji? Długofalowe, krótkofalowe? Jaki będzie ich dalszy wpływ na rozwój infrastruktury ochrony środowiska w województwie lubuskim?
- Jaki jest wpływ realizowanych projektów na przyjęte w poszczególnych gminach województwa lubuskiego plany gospodarki niskoemisyjnej?
- Które instrumenty wsparcia przynoszą lepsze efekty w zakresie dofinansowania projektów dotyczących systemu OZE? (porównanie wsparcia w postaci dotacji i instrumentów finansowych)

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

W badaniu zostaną wykorzystane różnorodne metody badawcze – zarówno jakościowe, jak i ilościowe, co przyczyni się do zebrania kompleksowych i wyczerpujących danych pozyskanych od szerokiego kręgu respondentów i instytucji. Pozwoli to na uzyskanie efektu kumulowania się i wzajemnego uzupełniania danych pochodzących z różnych źródeł.

W badaniu zostaną wykorzystane m.in. następujące metody i techniki:

- analiza desk research,
- wywiady telefoniczne CATI,
- wywiady indywidualne IDI,
- wywiady grupowe FGI,
- studium przypadku,
- panel ekspertów,
- analizy statystyczne.

Zakres niezbędnych danych

Dane zastane:

- dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne),
- dane z aplikacji SL2014,
- dane z wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność,
- raporty końcowe z badań,
- regionalne dane statystyczne, ogólnodostępne,
- dane dot. innych źródeł finansowania (m.in.: innych programów operacyjnych; środków NFOŚiGW – programów krajowych, GISu, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego EOG; środków WFOŚiGW; środków BOŚ, BGK i banków komercyjnych; in.),
- literatura fachowa.

Dane pierwotne:

- beneficjenci (podejście ilościowe lub jakościowe),
- instytucje systemu RPO-L2020 (podejście jakościowe),
- eksperci w zakresie emisji gazów cieplarnianych (podejście jakościowe),
- eksperci w zakresie emisji pyłów (podejście jakościowe).

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

2022 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

200 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020

Ewentualne komentarze / wątpliwości

-

17. Ocena wdrażanych programów zdrowotnych realizowanych w ramach Działania 6.7 RPO-L2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś Priorytetowa 6 Regionalny rynek pracy Działanie 6.7 <i>Profilaktyka i rehabilitacja zdrowotna osób pracujących i powracających do pracy oraz wspieranie zdrowych i bezpiecznych miejsc pracy</i> Fundusz: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	on-going
Cel badania	
Głównym celem niniejszego badania jest ocena wdrażanych w regionie programów zdrowotnych, a także ich wpływu na poprawę sytuacji zdrowotnej mieszkańców województwa lubuskiego. Dokonana zostanie również ocena realizacji celów, wskaźników (rezultatu i produktu) oraz działań określonych w ramach RPO-L2020 w zakresie wsparcia oferowanego w ramach Działania 6.7.	
Uzasadnienie badania	
<p>Inwestycje w ochronę zdrowia stanowią jedno z kluczowych wyzwań dla polityki spójności oraz krajowej polityki ochrony zdrowia w obecnym okresie programowania.</p> <p>Regionalny program zdrowotny może dotyczyć jednego z pięciu głównych typów schorzeń dezaktywizujących rynek pracy w Polsce, wskazanych w dokumencie strategicznym pn. <i>Krajowe ramy strategiczne. Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020</i> (tj.: chorób układu krążenia, chorób nowotworowych, chorób i zaburzeń psychicznych, chorób układu kostno-stawowego i mięśniowego, chorób układu oddechowego), jak również innych chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu. Regionalny program zdrowotny może również obejmować programy dotyczące eliminowania zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, jak i programy z zakresu rehabilitacji medycznej ułatwiające powrót do pracy.</p> <p>Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020</i> w końcowej fazie wdrożenia programu zdrowotnego lub programu polityki zdrowotnej następuje jego ewaluacja obejmująca m.in. ocenę zgłaszalności, ocenę jakości świadczeń w programie, ocenę jego skuteczności (polegającą na porównaniu stanu końcowego w zakresie danego problemu zdrowotnego ze stanem wyjściowym), a także – w przypadku programów profilaktycznych – analizę wyników weryfikacji/porównania rezultatów zastosowanych w programie rozwiązań. Ewaluacja jest dokonywana na poziomie programu zdrowotnego lub programu polityki zdrowotnej a nie na poziomie realizacji poszczególnych projektów, służących realizacji ww. programów.</p>	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • trafność • skuteczność • spójność • użyteczność 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p>Badanie udzieli odpowiedzi m.in. na poniższe pytania ewaluacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu i zakresie PD/RPZ wypełniają cele przewidziane dla tego narzędzia koordynacji interwencji publicznej w sektorze zdrowia? Czy funkcjonowanie PD/RPZ przekłada się na zapewnienie lepszej koordynacji wsparcia w obszarze zdrowia? 	

- W jakim stopniu dzięki realizacji PD/RPZ zrealizowany został cel główny oraz cele szczegółowe (długoterminowe i operacyjne) opisane w Policy Paper? Jaki jest wpływ PD/RPZ na realizację postanowień i celów Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020 oraz Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju?
- Jakie są najważniejsze problemy w realizacji postanowień PD/RPZ w sektorze zdrowia na poziomie regionalnym i jak im przeciwdziałać? Jakie są najważniejsze problemy w procesie uzgadniania PD/RPZ? Jakie zmiany w tym procesie należy wprowadzić?
- Na ile działania podjęte w ramach programów zdrowotnych przyczyniły się do wzrostu zgłaszalności na badania biorąc pod uwagę np. płeć, wiek mieszkańców województwa lubuskiego?
- Na ile działania podjęte w ramach programów zdrowotnych podniosły wiedzę np. mieszkańców, personelu medycznego nt. sposobów leczenia danej choroby?
- Czy oferowane w ramach programów zdrowotnych świadczenia odpowiadały na potrzeby grupy docelowej? Jakiego rodzaju dodatkowe/inne świadczenia należałoby dodać w przyszłości?

Szczegółowa lista pytań zostanie przygotowana na etapie opracowywania SOPZ w ramach procedury przetargowej.

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Analiza danych zastanych (desk research)
 Badanie ilościowe z wykorzystaniem m.in. techniki CATI
 Pogłębione wywiady indywidualne

Metodologia badania zostanie doprecyzowana podczas konsultacji założeń badania z przedstawicielami Ministerstwa Zdrowia.

Zakres niezbędnych danych

Dane zbierane w trakcie realizacji programów zdrowotnych (wskaźniki, monitoring, ewentualne problemy).
 Dane z SL2014.
 Wyniki badania ewaluacyjnego w obszarze zdrowia zrealizowanego przez Ministerstwo Zdrowia.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

2023 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

100 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka Ewaluacyjna RPO-L2020

Ewentualne komentarze / wątpliwości

-